

Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2021 - 3709

Doknr.
423249

Dato
21-05-2021

Folketingets Social- og Ældreudvalg har d. 27. april 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 565 (alm. del) til social- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Spørgsmål nr. 565:

"Vil ministeren levere et samlet overblik over samtlige tilfælde af mistanke om ulovlige adoptioner til Danmark fra andre lande, som ministeriet eller Ankestyrelsen er opmærksom på, har været omtalt i medierne, har været omtalt i spørgsmål eller lignende til ministeren eller har været omtalt i henvendelser til ministeren på anden vis?"

Svar:

Fra 2016 er det Ankestyrelsen, der som tilsynsmyndighed påser, at de adoptioner, der gennemføres med bistand fra DIA, er etisk og fagligt forsvarlige og i overensstemmelse med Haagerkonventionen og reglerne i afgiverlandet og i Danmark. Før 2016 var Ankestyrelsen også en del af tilsynet.

På den baggrund har jeg bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelsen. Jeg henviser til det vedlagte materiale. Da oversigten og de to bilag indeholder beskrivelse af enkeltsager, oversendes de som fortrolige bilag.

Ud fra en søgning i ministeriets arkiver fra 2013 til nu kan det ikke konstateres, at ministeriet er orienteret om andre tilfælde af mistanke om ulovlige adoptioner til Danmark fra andre lande end de lande, som fremgår af materialet fra Ankestyrelsen.

Med venlig hilsen
Astrid Krag

Bilag:

1. **Fortroligt.** Notat fra Ankestyrelsen: "Oversigt over tilfælde af mistanke om ulovlige adoptioner til Danmark fra andre lande fra juni 2013."
2. **Fortroligt.** Bilag 1 til notatet: "Åbent samråd spørgsmål AA – Bidrag til beredskab om tilsynet med adoptionsformidlingen."
3. **Fortroligt.** Bilag 2 til notatet: "Oversigt over tilsynet med adoptionsformidlingen fra Etiopien og konkrete sager med mistanke om ulovlige forhold i Etiopien i perioden før juni 2013."



Notat

Kontor Børn 2
Den 12. maj 2021
MHS/KAWS
J.nr. 21-19269

Oversigt over tilfælde af mistanke om ulovlige adoptioner til Danmark fra andre lande fra juni 2013

Ankestyrelsen gør indledningsvist opmærksom på, at omtalen af enkeltsager i dette notat bør behandles med varsomhed af hensyn til adopterede og adoptanter.

I notatet beskrives de konkrete tilfælde, hvor Ankestyrelsen fra og med juni 2013 er blevet bekendt med mistanke om ulovlige adoptioner til Danmark, og har fundet grundlag for at agere på oplysningerne.

For perioden 2000-2013 henvises til notat "Tilsynet med adoptionsformidlingen i andre lande end Etiopien inden for de seneste ca. 15 år" af 16. maj 2013 (Bilag 1) samt notat af 11. maj 2021 "Tilsynet med adoptionsformidlingen fra Etiopien i perioden før 2013" (Bilag 2).

I nutidens regulering af det internationale adoptionsområde er der udviklet definitioner af ulovlige adoptioner og ulovlig adfærd i forbindelse med adoption. En mistanke om ulovlige forhold i internationale adoptionssager anses i dag for at foreligge i situationer, hvor der er mistanke om, at barnets rettigheder ikke er blevet respekteret. Det kan f.eks. være hvis én eller flere bestemmelser i Haagerkonventionen om internationale adoptioner er blevet tilsidesat. En mistanke kan også være baseret på, at adoptionen ikke har fulgt de på tidspunktet gældende regler og procedurer enten i afgiverlandet eller i Danmark.

Metoden bag oversigten

Ankestyrelsen registrerer ikke særskilt sager med mistanke om ulovlige forhold. Det har derfor ikke været muligt at lave en systematisk søgning i vores journalsystem efter sager og henvendelser om mistanke om ulovlige forhold. Derfor kan nedenstående oversigt være mangelfuldt. Først fra og med 2016 har styrelsen et mere systematisk overblik over mistanker om ulovlige adoptioner i styrelsens årsberetninger om tilsynet med den danske adoptionsformidlende organisation Danish International

Adoption (herefter DIA). Årsberetninger omfatter dog alene DIA's aktive samarbejdsparter og vil ikke indeholde oplysninger om adoptioner gennemført i f.eks. 1980'erne.

Oversigten indeholder både større problemkomplekser og enkeltsager, som har givet Ankestyrelsen anledning til at handle.

Sagerne er grupperet efter land og således, at Ankestyrelsen først beskriver de sager, hvor der var et aktivt samarbejde om international adoptionsformidling med det pågældende land, da mistanken opstod. Herefter beskriver vi sager, hvor samarbejdet med afgiverlandet var ophørt, da mistanken opstod.

Oversigten omfatter ikke de lande, problematikker og mistanker, som er beskrevet i den hollandske rapport af 8. februar 2021 fra den hollandske komité¹ og Ankestyrelsens reaktioner herpå. Dette skyldes, at der er tale om en igangværende vurdering af forholdene.

Udvikling i tilsynet med den internationale adoptionsformidling

Kravene til tilsynet med den internationale adoptionsformidling har udviklet sig gennem årene. Ved den politiske aftale i 2014 om en reform af adoptionssystemet i Danmark blev både kravene til DIA og til tilsynet med organisationen skærpet betragteligt. Formålet med de skærpede regler var at sikre, at adoptioner bliver gennemført lovligt og til barnets bedste. Et af de nye tiltag var desuden Ankestyrelsens godkendelse på sagsniveau i relation til afgiverlandets beslutning om at frigive et barn til adoption og bringe det i forslag til danske adoptionsansøgere. Reformen af adoptionssystemet i 2014 tog afsæt i en erkendelse af, at rammerne for adoptionsformidlingen og tilsynet hermed var utilstrækkelige til at forebygge ulovlige forhold.

De sager, der er nævnt i oversigten, er opstået både før og efter adoptionsreformen blev implementeret i 2016.

I forbindelse med det løbende tilsyn med den internationale adoptionsformidling bliver Ankestyrelsen bekendt med forskelligartede oplysninger om et land og dets adoptionssystem, herunder oplysninger om generelle forhold i afgiverlandene, risikofaktorer og systemsvagheder. Det kan være oplysninger, som ikke indebærer en konkret mistanke om ulovlige adoptioner, men som vækker en

¹ Committee on the Investigation of Inter-country Adoption

opmærksomhed på systemsvagheder og potentielle risikofaktorer i adoptionsystemet i det enkelte afgiverland.

Ankestyrelsen arbejder løbende med at forebygge og minimere disse systemsvagheder og risikofaktorer i adoptionsformidlingen. Sådanne oplysninger om konkrete systemsvagheder og risikofaktorer i de enkelte afgiverlande, som styrelsen har håndteret som led i det generelle tilsyns- og godkendelsesarbejde, er ikke beskrevet i oversigten, men er gengivet i styrelsens årsberetninger om tilsynet.²

Ankestyrelsen bemærker desuden, at styrelsen på baggrund af flere henvendelser om sager med mistanke om ulovlige forhold i adoptioner har udarbejdet retningslinjer for håndtering af mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager for både aktive og historiske samarbejder. Retningslinjerne er tiltrådt af det daværende Social- og Indenrigsministerium i maj 2020. Blandt sagerne i nedenstående oversigt er det alene Chilekomplekset, som er behandlet efter disse retningslinjer.

De tiltag, som Ankestyrelsen har besluttet at iværksætte på baggrund af oplysningerne i den hollandske rapport af 8. februar 2021 om ulovlige forhold i international adoptionsformidling i Holland³, vil ligeledes blive behandlet efter ovennævnte retningslinjer.

Mistanke om ulovlige forhold, hvor Danmark havde et aktivt samarbejde på oplysningstidspunktet

Togo

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde om international adoptionsformidling med Togo. Adoptionssamarbejdet med Togo blev indledt i 2012, og godkendelsen til at samarbejde med Togo blev formelt tilbagekaldt af den daværende børne- og socialminister i 2018.

Ved styrelsens gennemgang af den første adoptionssag fra Togo i 2015, blev styrelsen opmærksom på, at det togolesiske børnehjem i forbindelse med overdragelsen af barnet havde stillet ufravigeligt krav om bl.a. en donation på 1.500 Euro fra ansøgerne til børnehjemmet.

DIA overførte i den forbindelse beløbet til børnehjemmet for at undgå, at ansøgerne kom i klemme i adoptionsprocessen. DIA gjorde samtidig organisationens kontaktperson i Togo opmærksom på, at

² Årsberetningerne er tilgængelige på www.ast.dk

³ Committee on the Investigation of Intercountry Adoption

betalinger fra ansøgere til børnehjem i forbindelse med overdragelsen af et barn strider imod Haagerkonventionens principper og dansk lovgivning. DIA indberettede ved en fejl ikke hændelsen til Ankestyrelsen, som først blev bevidst om situationen i forbindelse med en gennemgang af konkrete sager fra alle DIA's samarbejdsparter forud for implementeringen i 2016 af adoptionsreformen. Ankestyrelsen udtalte på baggrund af sagen kritik af DIA for manglende indberetning til Ankestyrelsen, jf. akkrediteringsvilkårene.

Ved gennemgangen af sagen bad Ankestyrelsen DIA om at redegøre for sagens forløb og for sagens indflydelse på det fremtidige samarbejde med Togo.

Ankestyrelsen vurderede i slutningen af 2015, at sagsforløbet skabte tvivl om, hvorvidt DIA's samarbejde med Togo fandt sted på et etisk og juridisk forsvarligt grundlag. Samarbejdet med Togo var på daværende tidspunkt de facto sat i bero, da der ikke var ansøgere på venteliste til adoption fra Togo.

Ankestyrelsen besluttede derfor at afvente, at DIA skulle rejse til Togo og drøfte særligt de økonomiske aspekter af adoptionsformidlingen med de togolesiske myndigheder. Hvis DIA valgte at åbne for ventelisten til Togo, kunne dette ikke ske uden en forudgående dialog med Ankestyrelsen. DIA havde efterfølgende ikke et ønske om at fortsætte samarbejdet med Togo.

Bulgarien

Danmark har fortsat et aktivt samarbejde med Bulgarien, og Danmark har siden 1991 samarbejdet om international adoptionsformidling med Bulgarien. Ankestyrelsen forventer imidlertid, at samarbejdet udfases medio 2022, da DIA på dette tidspunkt forventer at kunne have færdiggjort de to sidste sager fra ventelisten.

I 2015 spurgte en journalist Ankestyrelsen om lovligheden af adoptioner fra Bulgarien. Det gjorde journalisten på baggrund af en kritik af det bulgarske adoptionssystem rejst i hollandske medier. Kritikken gik på, at der i sager om adoption uden samtykke ikke skete en tilstrækkelig høring og orientering af den biologiske familie, før anbragte børn blev bortadopteret internationalt. På baggrund heraf gennemgik styrelsen sager med børn hjemtaget fra Bulgarien i 2014 og 2015. Der blev i 2014 og 2015 hjemtaget tre børn til Danmark fra Bulgarien. Af de tre børn var alene én bortadopteret uden samtykke fra biologiske forældre. Denne sag blev gennemgået med henblik på at vurdere, om frigivelsen var lovlig og havde fulgt Haagerkonventionens principper. Styrelsen

undersøgte, om det i tilstrækkeligt omfang var undersøgt, om barnets biologiske slægt kunne tage vare på barnet, (subsidiaritetsprincippet), samt om det var vurderet, om det var til barnets bedste at blive frigivet til international adoption.

Styrelsen fandt, at frigivelsesgrundlaget og afsøgningen af subsidiaritetsprincippet var iagttaget i tilstrækkelig grad i den konkrete sag. Styrelsen bemærkede endvidere, at der ej heller i det generelle tilsyn med formidlingen var oplysninger om kritiske forhold i adoptioner fra Bulgarien. Den anførte kritik i Holland blev inddraget i styrelsens efterfølgende generelle tilsyn med adoptionsformidlingen fra Bulgarien.

Kenya

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde om international adoptionsformidling med Kenya. Samarbejdet blev afbrudt i 2015 på baggrund af et ophør af international adoptionsformidling i Kenya. Danmark har hjemtaget børn fra Kenya i perioden 2009-2015.

Den kenyanske regering udstedte i 2014 et moratorium for nationale og internationale adoptioner fra Kenya med øjeblikkelig virkning. Behandlingen af verserende sager fortsatte umiddelbart, og de udenlandske organisationer kunne også fortsat bringe børn i forslag til de familier, der inden moratoriet var blevet godkendt af den kenyanske centralmyndighed, National Adoption Committee (NAC).

DIA orienterede i 2015 Ankestyrelsen om, at High Court i Nairobi, Kenya, havde besluttet at sætte domstolens behandling af tre internationale adoptionssager i bero. De tre sager omfattede i alt tre kenyanske børn, der var stillet i forslag til adoption som hittebørn til hhv. en dansk familie og to svenske familier.

Domstolens beslutning skyldtes ifølge kenyanske medier umiddelbart, at de tre børns biologiske forældre og biologisk slægt havde rettet henvendelse til domstolen. De havde, efter eget udsagn, i længere tid ledt efter børnene, som var blevet anvist til adoption via den kenyanske organisation, Kenya Children´s Home (KCH). KCH var den ene af DIA´s to kenyanske samarbejdsparter.

Advokaten, der repræsenterede børnenes biologiske forældre og biologiske slægt, hævdede ifølge kenyanske medier, at de kenyanske adoptionsorganisationer, børnehjemmene og politiet havde forsømt at efterforske og opspore børnenes biologiske familie, inden børnene blev anvist til adoption.

Domstolen besluttede, at de tre børn skulle fjernes fra de udenlandske familier og overdrages til det kenyanske Children's Services. Domstolen bad Children's Services om at fjerne børnene fra de tre familier med bistand fra det lokale politi. De tre familier skulle møde ved High Court i Nairobi for videre instruktion om forløbet i deres adoptionssag.

DIA holdt løbende Ankestyrelsen orienteret om sagens udvikling, ligesom Ankestyrelsen var i kontakt med den svenske centralmyndighed og den danske ambassade i Nairobi. Ankestyrelsen søgte også informationer om situationen hos ISS, der har et tæt samarbejde med UNICEF.

I slutningen af 2016 afsagde High Court i Nairobi, dom i sagen med de danske ansøgere. Ved dommen blev det besluttet, at barnet skulle frigives til barnets biologiske mors tante og således ikke adopteres af den danske familie.

Ankestyrelsen har ikke kompetence til at involvere sig i domstolsbehandlingen i en anden suveræn selvstændig stat, og styrelsen havde derfor ingen beføjelser i forhold til den kenyanske domstolsproces og den afsagte dom vedrørende barnet. Ankestyrelsen bidrog med massiv psykologfaglig rådgivning (Post Adoption Service) til det berørte ansøgerpar.

Indien

Danmark har fortsat et aktivt samarbejde om international adoptionsformidling med Indien gennem den indiske centralmyndighed CARA. Adoptionsformidlingen i Indien blev centraliseret i 2011. Tidligere samarbejdede de danske organisationer med indiske børnehjem. Danmark har samarbejdet med Indien om international adoptionsformidling siden 1971.

Børnehjemmet Shejar Chhaya

I 2014 blev der i de danske medier omtalt mistanke om ulovlige forhold på børnehjemmet Shejar Chhaya i perioden 2004 til 2008. Børnehjemmet var ifølge indiske medier under anklage for en række forhold. Herunder børnehandel og for at tage børn fra deres hjælpeløse forældre. Børnehjemmet blev også anklaget for, at anbragte børn døde og blev kremeret uden underretning af myndighederne, og at papirer blev forfalsket.

AC Børnehjælp afbrød samarbejdet med Shejar Chhaya i 2005 på grund af manglende udvikling i kvaliteten i arbejdet.

Ankestyrelsen iværksatte i 2014 som følge af omtalen i de indiske medier en undersøgelse af danske adoptionssager fra børnehjemmet i perioden fra 2004-2005. Undersøgelsen indebar en gennemgang af alle sager om børn, som AC Børnehjælp havde hjemtaget fra børnehjemmet fra 2004 til 2005. Styrelsen spurgte herudover også AC Børnehjælp om baggrunden for, at de afbrød samarbejdet i 2005.

AC Børnehjælp undersøgte sagerne nærmere med bistand fra den indiske advokat, der også havde bistået ved sagerne ved domstolen. Det var dog ikke muligt at få udleveret frigivelsesdokumenter i sagerne, da disse i Indien blev anset for fortrolige.

Styrelsen modtog ikke henvendelser fra familier eller adopterede, der havde mistanke om, at der var foregået uregelmæssigheder i deres adoptionssag.

I 2019 viste TV2 dokumentaren "De danske børn fra Indien", som rejste mistanke om ulovlige forhold i en adoptionssag fra 2004 fra børnehjemmet Shejar Chhaya. Dokumentaren viste, at der på det nu nedlagte børnehjem blev opbevaret dokumenter om adopterede børn under utilstrækkelige forhold. Den adopterede, som dokumentaren fulgte, fandt igennem de dokumenter frem til sin biologiske far, som oplyste, at han ikke havde givet samtykke til adoption. Den adopterede var som barn forsvundet fra det børnehjem, vedkommende var anbragt på forud for opholdet på Shejar Chhaya.

I forbindelse med udsendelsen modtog styrelsen henvendelser fra flere adoptanter, som ønskede at sikre muligheden for indsigt i de dokumenter, som i udsendelsen blev vist som opbevaret under utilstrækkelige forhold i Indien.

Ankestyrelsen rettede henvendelse til den indiske centralmyndighed (CARA) i 2019 og spurgte til opbevaringen af dokumenterne og om en mulig kontaktperson i forhold til henvendelser fra adopterede om aktindsigt. CARA har ikke besvaret styrelsens henvendelse, og Ankestyrelsen har ikke beføjelser i forhold til at sikre adgang til dokumenterne for de adopterede eller til at kunne tage videre skridt til sikring af dokumenterne. Ankestyrelsen vil imidlertid følge op på henvendelsen til CARA.

Kulkarni-sagen

Som det fremgår af notatet "Tilsynet med adoptionsformidlingen i andre lande end Etiopien inden for de seneste ca. 15 år" (bilag 1), modtog styrelsen i 2011 et uddrag af et anklageskrift, som Central

Bureau of Investigation (CBI) havde fremsat for domstolen i Pune, Maharashtra. Det fremgår heraf, at den tidligere formand for CARA var anklaget for sammen med en række andre personer, herunder lederen af børnehjemmet Preet Mandir, uretmæssigt at have skaffet sig børn i deres varetægt med henblik på at bortadoptere dem såvel nationalt som internationalt i perioden fra 2002 til 2010. Det fremgår blandt andet, at den tidligere formand for CARA i flere tilfælde i perioden 2002 til 2010 skulle have modtaget bestikkelse, og at børnehjemslederen fra børnehjemmet Preet Mandir i samme periode skulle have forfalsket forældres samtykke til adoption i flere sager, herunder i sagen om adoption af en søskendeflok til Danmark.

CARA har i 2018 skrevet til Ankestyrelsen og oplyst, at alle sigtelser mod lederen af børnehjemmet, Preet Mandir, var blevet frafaldet. Derimod var seks andre personer blevet sigtet for blandt andet forsøg på kidnapning af fattige børn med henblik på adoption, og denne sag var under domstolsbehandling.

CARA understregede i samme forbindelse, at den anklagede, som havde besiddet en post som Chairperson (non-official member) i CARA, aldrig havde været ansat i CARA, og at CARA nu er organiseret anderledes.

Bal Vikas

Som det også fremgår af notatet "Tilsynet med adoptionsformidlingen i andre lande end Etiopien inden for de seneste ca. 15 år", modtog styrelsen i 2013 en indberetning om seksuelle overgreb på børnehjemmet Bal Vikas i Indien. DIA's nuværende kontaktperson var leder for Bal Vikas.

Styrelsen sendte i slutningen af 2013 en indberetning til CARA med henblik på en udtalelse. Ankestyrelsen fik i 2014 et brev fra CARA vedrørende Bal Vikas-sagen, hvor de under henvisning til vores brev bad om at modtage kopi af follow-up rapporter, den danske centralmyndigheds undersøgelser, udtalelser fra adoptivbarn og adoptanter til socialarbejder, og udtalelser fra DanAdopt. CARA oplyste yderligere, at styrelsen ville blive orienteret om resultatet af CARA's undersøgelse, så snart det forelå.

CARA skrev i 2018 til Ankestyrelsen, at CARA havde foretaget en inspektion af børnehjemmet. CARA konkluderede, at der ikke var fundet tegn på ulovlige forhold foretaget på børnehjemmet, og fandt, at misbruget måtte have fundet sted på et andet børnehjem, hvor barnet tidligere var anbragt.

Kina

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde med Kina. Danmark har samarbejdet med Kina om international adoptionsformidling siden 1995. DIA's samarbejdspart i Kina var China Center for Children's Welfare and Adoption (CCCWA), og DIA's godkendelse til at samarbejde med CCCWA udløb endeligt i 2019, da DIA ikke havde flere ansøgere på venteliste til et barn fra Kina. Samarbejdet med regionen Taiwan er imidlertid fortsat aktivt.

Ved Ankestyrelsens re-godkendelse af DIA's samarbejde med Kina i 2017 vedrørende DIA's fortsatte samarbejde med Kina i perioden 1. december 2017 til den 30. november 2019, indsamlede og vurderede Ankestyrelsen en række oplysninger om adoptionssystemet og alvorlige systemsvagheder i det kinesiske adoptionssystem.

Ankestyrelsen konstaterede blandt andet, at hverken dokumenterne i den enkelte adoptionssag, oplysninger fra CCCWA, DIA's oplysninger eller informationer fra andre modtagerlande tilvejebragte et nærmere indblik i, hvordan CCCWA sikrer sig, at barnet er legalt frigivet til adoption og at subsidiaritetsprincippet er overholdt.

Det var ligeledes styrelsens opfattelse, at det var uklart, hvordan politiet, de lokale myndigheder, børnehjemmene og CCCWA i praksis søgte at sikre, at der ikke var økonomisk vinding eller uetiske forhold forbundet med den enkelte adoption. Dette blev set i sammenhæng med en udbredt risiko for trafficking og korruption i Kina. De udenlandske adoptioner i Kina fandt umiddelbart sted i en samfundsmæssig kontekst, hvor det efter det oplyste ikke var ualmindeligt, at myndighedspersoner medvirkede til handel med børn. Disse sager blev sjældent efterforsket, og straffen herfor syntes at være minimal. Samtidig udviste den kinesiske regering ikke tegn på vilje til at bekæmpe korruption blandt embedsmænd effektivt. Styrelsen havde indhentet oplysninger vedrørende systemet og risikoforhold fra blandt andet Transparency International.

Herudover havde Ankestyrelsen opmærksomhed på, at det enkelte børnehjem modtog 35.000 RBM (ca. 35.000 DKK) for hver adoption til udlandet, hvilket kunne udgøre et incitament for børnehjemmet til at finde børn til international adoption. CCCWA førte ikke tilsyn med disse betalinger, da myndighederne i provinsen førte tilsyn med børnehjemmene, og det var uklart, om dette tilsyn omfattede en nærmere kontrol med de pengestrømme, der var forbundet med international adoptionsformidling i Kina.

På baggrund af ovenstående havde Ankestyrelsen ved re-godkendelsen af samarbejdet med Kina i 2017 opmærksomhed på at følge, hvordan de kinesiske myndigheder konkret arbejdede med at forebygge korrupsion og uetisk adfærd i relation til den internationale adoptionsformidling. For at opnå dette bad Ankestyrelsen indledningsvist i 2017 DIA om at prøve at opnå viden gennem dialog med CCCWA. Afhængig af udbyttet heraf, som Ankestyrelsen løbende skulle holdes orienteret om, var det styrelsens hensigt eventuelt foretage en tilsynsrejse til Kina i 2018 samt indlede en dialog direkte med den kinesiske centralmyndighed.

DIA forsøgte herefter i 2018 at gå i dialog med CCCWA om muligheden for at lade en række nøgledokumenter indgå i matchningssagen fremover, hvilket CCCWA ikke fandt muligt at efterkomme. DIA meddelte efterfølgende i 2018 Ankestyrelsen, at DIA ville udfase samarbejdet med Kina.

Etiopien

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde med Etiopien. Danmark har hjemtaget børn fra Etiopien siden 1970. Samarbejdet blev på Ankestyrelsens initiativ stoppet i 2016.

Igennem mange år, var der skærpet til syn med adoptionsformidling fra Etiopien. I vedlagte bilag 2 er der redegjort for tilsynet med Etiopien frem til juni 2013.

Styrelsen førte også efter juni 2013 et tæt tilsyn med adoptionsformidlingen fra Etiopien, og de danske myndigheder (styrelsen og Adoptionsnævnet) havde fastsat en række skærpede krav og vilkår til formidlingen.

Disse krav og vilkår var begrundet i, at det etiopiske adoptionssystem rummede svagheder, som efter de danske myndigheders opfattelse nødvendiggjorde, at den danske formidlende organisation i sit formidlingsarbejde understøttede de etiopiske myndigheder med at sikre, at den enkelte adoption ville være til barnets bedste. Styrelsens tætte tilsyn med formidlingen fra Etiopien bestod blandt andet i årlige tilsynsrejser til landet og gennemgang af udvalgte sagstyper i forbindelse med matchningsforslag af børn fra Etiopien.

Adoptionsformidlingen blev på Ankestyrelsens initiativ stoppet i 2016. Baggrunden for at stoppe adoptionsformidlingen fra Etiopien var, at de etiopiske regler og praksis på området ikke syntes at kunne skabe tilstrækkelig sikkerhed for, at formidlingen af børn til international adoption fra Etiopien

kunne ske etisk og fagligt forsvarligt. Det var samtidig styrelsens vurdering, at det reformarbejde, der var i gang i Etiopien på adoptionsområdet, ikke inden for en nær fremtid kunne antages at ville medføre en så gennemgribende reform af det etiopiske adoptionssystem, at der kunne skabes den nødvendige sikkerhed for, at adoptioner fra Etiopien kunne ske på etisk og faglig forsvarlig vis.

Sag fra 2014

I 2014 modtog styrelsen en klage fra et adoptantpar, der i maj 2014 havde adopteret et hittebarn fra Etiopien. Klagen handlede blandt andet om de oplysninger, som adoptanterne havde modtaget fra de etiopiske myndigheder om deres adoptivbarns baggrund og biologiske ophav.

Adoptanterne havde på eget initiativ hyret en privat efterforsker, som havde tilvejebragt oplysninger i august 2014 om deres adoptivbarns hospitalsophold, biologiske mor og øvrige biologiske slægt i Etiopien. Oplysningerne fremgik ikke af de officielle etiopiske akter i adoptionssagen. Adoptanterne mente på denne baggrund, at de oplysninger, der fremgik af de officielle etiopiske akter om biologisk mor og adoptivbarnets baggrund, var ukorrekte og gav adoptanterne mistanke om uetisk adfærd og menneskehandel, idet politiet ikke havde kunnet fremskaffe oplysningerne.

Det fremgik blandt andet af sagens akter, at de etiopiske myndigheder havde prøvet at lokalisere den biologiske mor uden held. Den etiopiske domstol havde flere gange udskudt den endelige behandling af adoptionssagen med henblik på at sikre sig, at biologisk mor var blevet behørigt eftersøgt via politi og dagspresse, inden der blev truffet afgørelse om bortadoption. Der var ikke oplysninger i sagen, der indikerede, at en international bortadoption var imod biologisk mors ønske.

Det var herefter styrelsens vurdering, at de etiopiske myndigheder syntes at have fulgt de etiopiske regler, der knyttede sig til efterforskningen af hittebørns baggrund og biologiske ophav forud for en international bortadoption. Den omstændighed, at en privat efterforsker i modsætning til politiet havde kunnet lokalisere den biologiske mor og fremskaffe oplysninger om biologisk slægt, gav ikke i sig selv anledning til at rette mistanke om uetisk adfærd og menneskehandel mod de myndigheder og organisationer, der havde været involveret i adoptionssagens behandling.

Sag fra 2015

I 2015 modtog styrelsen en indberetning fra DIA om en konkret adoptionssag fra Etiopien. Indberetningen vedrørte et børnehjem, som var et af DIA's tidligere samarbejder i Etiopien og således ikke en aktiv samarbejdspart på tidspunktet for henvendelsen. Sagen vedrørte et adoptivbarn fra Etiopien, hvor adoptanten efter adoptionen var kommet i kontakt med biologisk mor, der over for

adoptanten havde oplyst, at hun gentagne gange havde opsøgt børnehjemmet for at se sit barn, men hver gang var blevet afvist af børnehjemslederen. Den sidste gang biologisk mor forsøgte at se sit barn, fik hun at vide, at hvis hun kom igen, ville børnehjemslederen kontakte politiet. På et senere tidspunkt fik biologisk mor sin arbejdsgiver til at kontakte børnehjemmet for at få oplysninger om sit barn. Arbejdsgiveren fik at vide, at barnet ikke længere befandt sig på børnehjemmet.

På Ankestyrelsens forespørgsel gav DIA udtryk for, at børnehjemmets håndtering af biologisk mors kontakt til børnehjemmet var særdeles kritisabel. DIA mente, at børnehjemmet burde have sikret, at den biologiske mor blev oplyst om, at barnet var bortadopteret og om muligheden for at rette henvendelse til DIA's etiopiske kontor med henblik på yderligere oplysninger, ligesom hun burde være blevet oplyst om muligheden for at modtage opfølgingsrapporter.

Som følge af sagen holdt DIA et møde med børnehjemmet for at sikre, at børnehjemmet var opmærksom på sin forpligtelse til at vejlede eventuelle biologiske mødre om deres mulighed for at få oplysninger om en gennemført adoption. Styrelsen bad samtidig DIA om at indhente en række yderligere oplysninger om sagen. Styrelsen bad DIA om at blive informeret, hvis DIA's undersøgelser frembragte nye oplysninger, som ikke fremgik af sagens akter. Styrelsen foretog på denne baggrund ikke yderligere i sagen, men sagen indgik i styrelsens generelle tilsyn med DIA's samarbejde med Etiopien.

Udbetaling af støtte til DIA's etiopiske samarbejdsparter

I 2017 udtalte styrelsen kritik af DIA i relation til udbetalt støtte i Etiopien. DIA havde i 2016 udbetalt støtte til organisationens tidligere etiopiske samarbejdsparter uden forinden at have søgt om godkendelse hos styrelsen eller anmeldt støtten til styrelsen. Det var DIA forpligtet til efter de gældende regler for styrelsens tilsyn pr. 1. januar 2016. DIA havde endvidere vanskeligt ved at tilvejebringe oplysninger om støttens modtagere, fordeling og formål. Styrelsen har efterfølgende modtaget redegørelser fra DIA vedrørende den udbetalte støttes karakter, modtager og formål.

Vietnam

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde med Vietnam om international adoptionsformidling. Adoptionsformidlingen fra Vietnam blev på dansk initiativ indstillet i slutningen af 2017.

Som beskrevet i styrelsens notat af 13. maj 2013 skulle styrelsen i 2013 tage stilling til AC Børnehjælps og DanAdopts fortsatte samarbejde med Vietnam efter gennemførelsen af en række

prøvesager. Styrelsen besluttede i november 2013 at lade samarbejdet med Vietnam fortsætte, men med et fortsat fokus på de formidlende organisationers betalinger i Vietnam.

Allerede på dette tidspunkt var flere modtagerlandes centralmyndigheder opmærksomme på den fortsat manglende regulering af betalingerne til de vietnamesiske børnehjem fra de udenlandske adoptionsformidlende organisationer. Uanset at den vietnamesiske lovgivning var udformet i overensstemmelse med Haagerkonventionens principper, afspejlede den reelle praksis i de økonomiske relationer et system, der tillod den fortsatte eksistens af en incitament-struktur, hvor de vietnamesiske børnehjem kunne modtage høje uregulerede beløb fra de udenlandske formidlende organisationer, der til gengæld havde mulighed for at lade omfanget af økonomisk støtte få indflydelse på, hvor mange adoptioner de kunne formidle fra Vietnam.

Både Danmark og mange andre modtagerlande havde herefter fokus på denne udfordring i det vietnamesiske adoptionssystem. Emnet blev drøftet på flere internationale møder, hvor der blev udvekslet viden og erfaringer om god praksis til at kontrollere betalingerne og føre tilsyn med de økonomiske relationer. Der blev blandt andet holdt et multilateralt møde med den vietnamesiske centralmyndighed i 2015, hvor også Danmark deltog. På dette møde blev det blandt andet drøftet, hvilke konkrete tiltag modtagerlandene og Vietnam kunne foretage for at regulere de økonomiske relationer i formidlingsarbejdet.

Ankestyrelsen skærpede i slutningen af 2015 tilsynet med DIA's betalinger i Vietnam. Styrelsen tog forud for en stillingtagen til det fortsatte samarbejde med Vietnam på besøg i Vietnam i slutningen af 2016. Formålet var at få en bredere og dybere indsigt i regler og praksis på det internationale adoptionsområde i Vietnam, med et særligt fokus på rammerne og reguleringen af de økonomiske relationer. Styrelsen mødtes under rejsen blandt andet med den vietnamesiske centralmyndighed og deltog i en konference om implementeringen af Haagerkonventionen i Vietnam, faciliteret af den ansvarlige minister i Vietnam.

Det var herefter styrelsens konklusion i slutningen af 2016, at adoptionssystemet i Vietnam var blevet betydeligt forbedret, siden Vietnam tiltrådte Haagerkonventionen i 2011, men at der fortsat syntes at bestå udfordringer. Styrelsen forholdt sig til en række udfordringer i det vietnamesiske adoptionssystem, herunder den generelle risiko for korrupsion og dokumentfalsk, uensartet implementering af de vietnamesiske regler og konventionen i Vietnams provinser, børnehjemmenes og provinsmyndighedernes direkte indflydelse på anvisningen af børn til international adoption samt de uregulerede betalinger til børnehjemmene.

Styrelsen indførte derfor i december 2016 et særligt skærpet tilsyn med DIA's formidlingsarbejde i Vietnam. Det var styrelsens opfattelse, at der var behov for, at DIA havde særlig opmærksomhed på at sikre, at adoptioner fra Vietnam blev gennemført etisk forsvarligt og i overensstemmelse med Haagerkonventionens principper.

DIA blev derfor bedt om fremover – i rimelig tid efter hjemtagelsen af et barn – at oplyse til styrelsen, på hvilke datoer der var foretaget betalinger i den enkelte adoptionssag, formålet med betalingen samt sende en kopi af kvitteringen for betaling og alle sagens akter.

Styrelsen ville ligeledes tæt følge Vietnams arbejde med at implementere Haagerkonventionens principper og foretage en nærmere vurdering af samarbejdet efter et år.

DIA meddelte i 2017 til Ankestyrelsen, at den manglende gennemsigtighed i matchningsprocessen og den manglende regulering af de økonomiske relationer i formidlingsarbejdet efter DIA's opfattelse indebar en generel risiko for, at ikke alle adoptioner i Vietnam blev gennemført på et tilstrækkeligt etisk og fagligt niveau og uden økonomisk vinding for øje.

Det var ligeledes DIA's opfattelse, at den vietnamesiske centralmyndighed ikke havde mulighed for at foretage de nødvendige reguleringer af systemet, og at der således ikke syntes at være mulighed for en forbedring af det vietnamesiske adoptionssystem. DIA ønskede at lade samarbejdet med Vietnam ophøre.

Styrelsen svarede i 2017 DIA, at DIA's beslutning om at lade samarbejdet ophøre var i overensstemmelse med DIA's pligt til at understøtte, at der kun gennemføres adoptioner fra udlandet til Danmark, hvis adoptionerne er til barnets bedste og kan gennemføres efter konventionens principper og reglerne i Danmark og afgiverlandet.

Styrelsen oplyste også, at styrelsen siden re-godkendelsen i 2016 havde fået en række oplysninger fra andre afgiverlandes centralmyndigheder og ISS om fortsatte udfordringer i det vietnamesiske adoptionssystem. Det var på den baggrund styrelsens vurdering, at de tidligere identificerede risici i Vietnam gennem det seneste år havde manifesteret sig som udbredt praksis, og at de vietnamesiske myndigheder havde udvist begrænsede handlemuligheder over for disse udfordringer. Styrelsen havde derfor samtidig taget skridt til at indstille til ministeren, at samarbejdet med Vietnam skulle ophøre.

Social- og indenrigsministeren tilbagekaldte formelt DIA's tilladelse til at samarbejde med Vietnam i 2018 efter den sidste verserende adoptionssag i 2017 var afsluttet. Styrelsen har fortsat nogle enkelte spørgsmål under behandling, før det skærpede tilsyn fra december 2016 formelt afsluttes.

Styrelsen behandler også aktuelt en indberetning fra DIA, der vedrører en konkret adoption fra Vietnam, hvor der foreligger mistanke om ulovlig adfærd. Sagen verserer fortsat i Ankestyrelsen og beskrives derfor ikke nærmere her.

Burkina Faso

Danmark har fortsat et aktivt samarbejde med Burkina Faso. Danmark har samarbejdet med Burkina Faso om international adoptionsformidling siden 1998.

I 2017 blev Ankestyrelsen opmærksom på en konkret matchningssag fra Burkina Faso fra 2016, hvor der på matchningstidspunktet ikke forelå et tilstrækkeligt samtykke til bortadoption fra biologisk mor.

Ankestyrelsen har det overordnede ansvar for, at behandlingen af matchningsforslag på adoptionsområdet sker i overensstemmelse med loven og de retningslinjer, som Ankestyrelsen har udstukket for behandlingen af disse sager. Både Ankestyrelsen og Familieretshuset er ansvarlige for behandlingen af sagerne og påser således frigivelsesgrundlaget i sager, hvor et barn fra udlandet kommer i forslag til en dansk familie.

Ankestyrelsen foretog derfor i 2017 en gennemgang af de matchningsforslag, som Familieretshuset behandlede i perioden 1. januar 2015 – 25. august 2017. Formålet var at vurdere, om Ankestyrelsen var enig i Familieretshusets vurdering af frigivelsesgrundlaget, herunder om Ankestyrelsen mente, at oplysningerne om frigivelsen i den enkelte sag skulle have været undersøgt nærmere. Formålet var også at sikre, at Ankestyrelsen opretholdt den nødvendige viden i forhold til tilsynet med DIA og i forhold til adoptionsformidlingen generelt.

Sagen fra 2016 vedrørte et barn fra Burkina Faso, hvor den biologiske mors fingeraftryk ikke figurerede på samtykkeerklæringen. Den biologiske mor var alene opført som interessent i adoptionssagen. Dette var i strid med de gældende krav i Burkina Faso til et gyldigt samtykke.

Styrelsen fulgte op på den konkrete sag over for DIA, der kunne oplyse, at domstolen, der behandlede sagen i Burkina Faso, senere i adoptionsprocessen besluttede at bede den biologiske mor om at møde i retten for at bekræfte sit samtykke. Da den biologiske mor udeblev fra to retsmøder, ændrede domstolen grundlaget for frigivelsen af barnet, så den blev behandlet som en sag om et

forladt barn. Styrelsen har efterfølgende haft fokus på frigivelsesproceduren og de enkelte myndigheders rolle i adoptionsprocessen i det generelle tilsyn med formidlingen fra Burkina Faso. I relation til Familieretshusets behandling af matchningssager aftalte styrelsen og Familieretshuset på et møde i 2018, at styrelsen får forelagt frigivelsesgrundlaget til endelig vurdering i alle internationale matchningssager.

Colombia

Danmark har fortsat et aktivt samarbejde med Colombia. Danmark har samarbejdet med Colombia om international adoptionsformidling siden 1977. Den danske adoptionsformidling fra Colombia har siden 2017 alene fundet sted i samarbejde med centralmyndigheden ICBF, og herefter er der således ikke formidlet børn fra private børnehjem i Colombia.

Som det også fremgår af notatet "Tilsynet med adoptionsformidlingen i andre lande end Etiopien inden for de seneste ca. 15 år" (bilag 1), orienterede AC Børnehjælp i maj 2013 styrelsen om, at organisationens colombianske samarbejdspart Los Pisingos i slutningen af 2012 midlertidigt fik suspenderet deres licens, og at suspensionen blev forlænget. AC Børnehjælp oplyste endvidere, at suspensionen skyndtes Los Pisingos' økonomiske forhold.

Oplysningerne om suspensionen samt en udenlandsk TV-udsendelse vedrørende adoptioner fra Colombia gav styrelsen anledning til at se nærmere på formidlingen fra Colombia generelt, samt om der var grundlag for at betvivle lovligheden af de allerede gennemførte adoptioner fra Los Pisingos.

Styrelsen bad derfor i oktober 2013 AC Børnehjælp om bl.a. oplysninger om suspensionen af Los Pisingos, herunder at redegøre for, om de børn, der var formidlet fra Los Pisingos til Danmark, har været en del af det, som har medført suspension.

I januar 2014 udtalte styrelsen kritik af AC Børnehjælp. Styrelsen fandt det kritisabelt, at AC Børnehjælp først i maj 2013 orienterede styrelsen om suspensionen. AC Børnehjælp burde selv have taget initiativ til at orientere styrelsen umiddelbart efter, at de colombianske myndigheder havde besluttet at suspendere Los Pisingos' licens. Det havde AC Børnehjælp fået viden om allerede i 2012.

Yderligere indhentede styrelsen oplysninger fra International Social Service (ISS) og styrelsens internationale netværk vedrørende adoptionsformidlingen fra Colombia, herunder Los Pisingos.

I oktober 2013 henvendte styrelsen sig ligeledes til ICBF vedrørende Los Pisingos. I januar 2014 oplyste ICBF, at suspensionen skyldtes manglende overholdelse af de colombianske regler om

økonomisk støtte til børnehjemmet. Yderligere var suspensionen begrundet i manglende overholdelse af proceduremæssige krav til de colombianske børnehjem for børn i børnehjemmets varetægt. Herudover oplyste ICBF, at der ikke længere var grundlag for en suspension af Los Pisingos, samt at Los Pisingos ikke længere var en godkendt samarbejdspart, hvorfra der kunne formidles børn til Danmark.

På baggrund af de samlede oplysninger fra blandt andet AC Børnehjælp om suspensionen og svaret fra ICBF vurderede styrelsen herefter, at der ikke var grundlag for at betvivle lovligheden af de gennemførte adoptioner fra Colombia til Danmark. Styrelsen havde generelt set tillid til ICBF, og styrelsen anerkendte de positive tiltag, som ICBF havde taget i forhold til internationale adoptioner. Det drejede sig bl.a om det midlertidige stop for nye ansøgninger på grund af for mange verserende sager, og tiltag i forhold til at sikre processen omkring frigivelsesgrundlaget. Oplysninger fra ISS og det internationale netværk understøttede ligeledes styrelsens antagelser om ICBF.

Mistanke om ulovlige forhold, hvor Danmark ikke havde et aktivt samarbejde på oplysningstidspunktet

Chile

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde om international adoptionsformidling med Chile. Det formelle samarbejde startede i 1978, og den sidste adoption fra Chile til Danmark blev gennemført i 1995.

I foråret 2020 modtog Ankestyrelsen seks henvendelser fra voksne adopterede fra Chile, som alle havde mistanke om, at der var sket noget ulovligt i forbindelse med deres adoptioner. Adoptionerne blev gennemført fra Chile til Danmark i 1978 og 1979.

Ankestyrelsen foretog indledningsvist en vurdering af de oplysninger, styrelsen havde til rådighed, herunder de konkrete sager. Det var derefter Ankestyrelsens vurdering, at der var tilstrækkeligt grundlag for at antage, at adoptionsformidlingen fra Chile kunne være forbundet med ulovlig adfærd og dermed grundlag for at iværksætte en generel afdækning.

På baggrund af Ankestyrelsens vurdering bad den daværende social- og indenrigsminister i 2020 Ankestyrelsen om at iværksætte en generel afdækning af adoptioner fra Chile til Danmark. Afdækningen handler om AC Børnehjælps formidling fra Chile til Danmark i årene 1978-1988.

De problematikker, som har gjort sig gældende i formidlingen fra Chile er blandt andet beskrevet i en udredning udarbejdet af det chilenske parlament. Udredningen beskriver blandt andet ulovlig fjernelse af børn, et manglende lovgrundlag for internationale adoptioner, korrupsion og mangelfuld registrering af børn, som nogle af de største udfordringer.

I rapporten om afdækningen af formidlingen fra Chile til Danmark vurderer Ankestyrelsen, at det ikke kan afvises, at adoptionsformidlingen fra Chile til Danmark gennem AC Børnehjælp i perioden 1978 til 1988 har været forbundet med ulovlig adfærd i Chile.

I forhold til de seks adopterede, som havde rettet henvendelse til Ankestyrelsen, kan Ankestyrelsen ikke ud fra sagernes dokumenter be- eller afkræfte, om der har været tale om ulovlige adoptioner. En be- eller afkræftelse vil forudsætte, at oplysningerne i den enkelte sag sammenholdes med oplysninger fra biologisk familie eller andre oplysninger fra den konkrete behandling af sagen i Chile. Ankestyrelsen har undersøgt, hvilke myndigheder og organisationer i Chile de adopterede kan rette henvendelse til, hvis de ønsker at få flere oplysninger om deres adoptionssag. Ankestyrelsen kan bistå de adopterede med vejledning og henvisning til disse myndigheder og organisationer.

Ankestyrelsen har efterfølgende modtaget yderligere tre henvendelser fra adopterede fra Chile, som har mistanke om, at der er foregået noget ulovligt i forbindelse med deres adoptioner. Disse tre sager er under behandling i Ankestyrelsen.

Libanon

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde om international adoptionsformidling med Libanon. Der blev foretaget adoptioner fra Libanon til Danmark i perioden 1978-1986.

I 2014 og 2015 modtog Ankestyrelsen henvendelser om adoptionsformidlingen fra Libanon, primært i perioden 1983-1986. Henvendelserne vedrørte primært anmodning om aktindsigt, men der blev i den første henvendelse fra en adopteret anført, at papirerne i flere adoptionssager fra Libanon var forfalskede i den forstand, at de navne, der var opgivet i pas og dokumenter på biologisk slægt, var opdigtede. Den adopterede havde også kontaktet AC Børnehjælp i 2014 og DIA i 2015.

Ankestyrelsen undersøgte på den baggrund, hvilke oplysninger og dokumenter der forelå om formidlingen fra Libanon. Ankestyrelsen måtte konkludere, at oplysningerne var meget sparsomme,

og at det ikke var muligt at vurdere noget om adoptionsformidlingen ud fra de fremsøgte oplysninger. Den konkrete adopterede fik som svar på sin henvendelse aktindsigt i det fremsøgte materiale.

Sri Lanka

Danmark har ikke længere et aktivt samarbejde med Sri Lanka. Danmark havde et aktivt samarbejde i perioden 1973-2012.

Ankestyrelsen tog i 2017 selvstændigt initiativ til at afdække rammerne for formidlingen fra Sri Lanka på baggrund af oplysninger fra en hollandsk dokumentarudsendelse. DIA foretog ligeledes en afdækning af formidlingen, herunder hvilke børnehjem tidligere organisationer havde samarbejdede med.

Ifølge den hollandske dokumentarudsendelse var de hollandske adoptioner behæftet med mistanke om ulovlig adfærd. I udsendelsen blev Danmark, Tyskland og England nævnt som konkrete lande, hvortil der var adopteret børn fra Sri Lanka i samme tidsperiode som til Holland. Ud fra beskrivelserne i dokumentaren kunne Ankestyrelsen ikke vurdere, om adoptioner til Danmark var omfattet af mulige ulovlige forhold.

Ved afdækningen gennemgik DIA det tidligere AC Børnehjælps sager, og Ankestyrelsen gennemgik en stikprøve af 10 sager fra årene 1980-87 formidlet gennem organisationen Terres des Hommes. Ankestyrelsen konkluderede på baggrund heraf, at der ikke var tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om der var sket ulovlige handlinger. Oplysningerne var for diffuse til at kunne identificere problemer i danske sager, der dengang var underlagt helt andre regler end de nugældende.

Ankestyrelsen skrev til den srilankanske centralmyndighed i 2017 og bad centralmyndigheden om at holde styrelsen informeret om resultaterne af Sri Lankas egen undersøgelse (det fremgik af dokumentaren, at den srilankanske regering ville iværksætte en undersøgelse). Ankestyrelsen har fortsat intet hørt fra Sri Lanka i den anledning, men styrelsen har modtaget oplysninger fra andre modtagerlande om, at regeringen i Sri Lanka alligevel ikke gennemfører en sådan undersøgelse.

I 2018 aftalte Ankestyrelsen imidlertid i fællesskab med en række øvrige modtagerlande og sammen med myndighederne i Sri Lanka en protokol for håndteringen af henvendelser fra adopterede fra Sri Lanka, der ønskede bistand til oplysninger om egen baggrund og egen historie.

Konkret sag fra Sri Lanka

Ankestyrelsen har endvidere i 2019 modtaget en henvendelse om en konkret sag fra Sri Lanka, hvor en adopteret rejste tvivl om forhold ved pågældendes adoptionssag.

Ankestyrelsen gav den adopterede aktindsigt i sagen. Herudover gennemgik Ankestyrelsen alle sagens akter og kortlagde adoptionsprocessen.

For så vidt angår forløbet i Sri Lanka bistod Ankestyrelsen den adopterede med at rette henvendelse til den srilankanske centralmyndighed. Adoptanten havde i den forbindelse selv formuleret konkrete spørgsmål vedrørende adoptionssagen til den srilankanske centralmyndighed, som blev vedlagt et coverletter fra Ankestyrelsen. Denne procedure var i overensstemmelse med den ovenfor nævnte protokol, der i 2018 blev aftalt mellem centralmyndigheden i Sri Lanka og centralmyndighederne i en lang række modtagerlande.

Ankestyrelsen har endnu ikke hørt fra den srilankanske centralmyndighed om den konkrete henvendelse. Herudover gav den konkrete henvendelse ikke anledning til yderligere handling fra Ankestyrelsen.



Bilag 1

Den 15. maj 2013

J.nr.: 2013-0802-00091

Sagsbehandler: Sanne Brøndum Odgaard

Åbent samråd spørgsmål AA Bidrag til beredskab om tilsynet med adoptionsformidlingen

I løbet af de seneste ca. 15 år har der været mediemæssig og politisk interesse for adoption fra navnlig Rumænien, Indien og Etiopien.

For så vidt angår Rumænien var situationen foranlediget af en TV-udsendelse "Ønskebarnet" fra september 1998, hvor der var fokus på adoption af børn fra Rumænien via den daværende danske formidlende organisation "Terre des Hommes". Særligt blev der sat spørgsmål ved kvaliteten af de medicinske og sociale oplysninger, som Terre des Hommes havde modtaget fra Rumænien. Sagen var medvirkende til, at Terre des Hommes' adoptionsformidling lukkede helt ned 1999. (Lukningen af Terre des Hommes beroede dog også på at organisationen ikke fandt, at kunne imødekomme de omfattende krav til danske formidlende organisationer der blev indført i kølvandet på ændringen af adoptionsloven den 1. januar 2000).

Herudover har der gennem de senere år været rejst spørgsmål i relation til bl.a. adoptivbørnenes baggrundsoplysninger og frigivelsesgrundlag i en række lande (jf. nedenfor).

Etiopien:

Der henvises til særskilt notat.

Kina:

- De danske formidlende organisationer har formidlet børn fra Kina til Danmark siden 1994. Kina har gennem årene været et af de største afgiverlande for børn til international adoption til Danmark.
- Alene i 2005 kom der 207 børn fra Kina til Danmark, hvilket svarede til 35 % af samtlige børn formidlet i 2005. Siden 2007 har der været et markant fald i adoptioner fra Kina, idet der i 2007 kom 139 børn fra Kina til Danmark, mens der i 2011 blev formidlet 40 børn.
- Siden 1994 er der i alt adopteret 1.860 fra Kina til Danmark. Både AC Børnehjælp og DanAdopt arbejder med adoption i Kina.
- Adoptionsnævnet har været på tilsynsrejse til Kina 2001 og 2006. I 2012 var nævnet og Ankestyrelsen sammen på tilsynsrejse til landet. Rejseberetninger fra disse rejser er alle blevet tilgængeliggjort på nævnets hjemmeside i forlængelse af rejserne.
- I forbindelse med Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens tilsynsrejser til Kina, har der bl.a. været fokus på børnenes helbredsoplysninger. Dette skyldes, at der har været flere sager, hvor der fra kinesisk side har været bragt alvorligt syge børn i forslag til danske adoptivforældre, uden at disse er blevet informeret herom, og andre tilfælde, hvor helbredsoplysningerne har været unøjagtige.

- Adoptionsnævnet udstedte i henholdsvis september 2005, i marts 2006 og i juli 2007 henstillinger om helbredsoplysninger på børn fra Kina. Henstillingerne blev ophævet i november 2009, idet nævnet på dette tidspunkt vurderede, at helbredsoplysninger fra Kina ikke længere adskilte sig fra vurderingen af andre afgiverlandes helbredsoplysninger.
- Adoptionsnævnet har dog efterfølgende set enkeltstående tilfælde, hvor det har vist sig, at der har været unøjagtigheder i de fremsendte helbredsoplysninger. Disse tilfælde er blevet bemærket over for de formidlende organisationer og sagerne indgik i forberedelserne til tilsynsrejsen til Kina i 2012.

Problemstillinger i forhold til frigivelsen af kinesiske adoptivbørn:

- Hunan-provinsen

Adoptionsnævnet modtog marts 2006 fra de norske adoptionsmyndigheder en række artikler, der omhandlede en adoptionsskandale i Hunan-provinsen, Kina. Af disse artikler fremgik det, at der i Kina i var afsagt dom i en sag, hvor et antal stjålne spædbørn fra december 2002 var blevet købt af seks forskellige børnehjem og dernæst formidlet som adoptivbørn. Alene i 2005 skulle de pågældende børnehjem tilsammen have købt 78 børn. Adoptionsnævnet bad i marts 2006 de formidlende organisationer om at redegøre for sagen. AC Børnehjælp og DanAdopt oplyste i den forbindelse, at Danmark i perioden juni 2002 til oktober 2003 modtog 34 børn fra de pågældende børnehjem.

De danske myndigheder rettede henvendelse til Den Danske Ambassade i Beijing, som oplyste, at ambassaden havde fået bekræftet af det kinesiske ministerium for civile affærer, at der blandt de 78 bortadopterede børn IKKE var børn adopteret af danske forældre. Det kinesiske ministerium for civile affærer havde desuden oplyst, at der ikke – som det ellers var oplyst i medierne – var tale om handel med bortførte børn, men derimod børn, der var blevet efterladt af deres biologiske forældre. I forbindelse med Adoptionsnævntes tilsynsrejse til Kina i 2006 blev sagen fra Hunan-provinsen drøftet med CCAA, som er den centrale myndighed på adoptionsområdet i Kina. Skandalen i Hunan provinsen var omtalt i Adoptionsnævntes rejseberetning der efter rejsen blev offentliggjort på nævnets hjemmeside.

I 2011 blev Familiestyrelsen opmærksom på, at der på ny var forlydender om, at der i Hunan-provinsen var problemer i forhold til børn, der var blevet tvangsfjernet og solgt til børnehjem, hvorfra de senere blev adopteret fra. Styrelsen rettede i den forbindelse henvendelse til de formidlende organisationer, som undersøgte sagen via deres kontaktpersoner i Kina. Af disse oplysninger fremgår det, at der var tale om den samme sag, hvorfor Familiestyrelsen ikke foretog sig yderligere i sagen.

- Guizhou-provinsen

Familiestyrelsen blev i juli 2009 gennem medierne bekendt med, at der i Guizhou-provinsen, var en sag omkring salg af børn. Sagen baserede sig på en historie fra bl.a. BBC, som oplyste, at ca. 80 spædbørn fra Guizhou-provinsen var blevet solgt til international adoption. Ifølge kilden havde lokale embedsmænd forfalsket papirer og fået børnene overført til børnehjem, hvorefter de var blevet bortadopteret til amerikanske og europæiske familier. Det fremgik også af historien, at de kinesiske myndigheder var involveret – det fremgik dog ikke, om dette var myndighederne på provinsniveau eller den centrale adoptionsmyndighed CCAA.

AC Børnehjælp og DanAdopt oplyste til Familiestyrelsen, at de ikke havde hjemtaget børn fra den pågældende provins siden 2003, hvor 7 – formidlet af AC Børnehjælp – kom til Danmark fra

Guiyang børnehjemmet i Guizhou-provinsen. DanAdopt havde ifølge styrelsens oplysninger ikke hjemtaget børn fra den pågældende provins.

Familiestyrelsen var i forbindelse med sagen i tæt kontakt med Den Danske Ambassade i Beijing, og der blev i den forbindelse afholdt et møde mellem CCAA og Den Danske Ambassade, hvor sagen blev drøftet. CCAA oplyste under mødet, at der var unøjagtigheder i mediernes omtale af historien fra Guizhou-provinsen, og at der fra kinesisk side var taget hånd om sagen. På baggrund af orienteringen fra ambassaden besluttede Familiestyrelsen ikke at foretage yderligere i forbindelse med sagen, idet styrelsen dog bemærkede, at man fortsat – som tilsynsmyndighed – ville være opmærksomme på adoptionsformidlingen fra Kina. Familiestyrelsen orienterede også Adoptionsnævnet om sagen.

Guatemala:

- AC Børnehjælp har formidlet adoptivbørn fra Guatemala siden 1990. Der er hjemtaget i alt 86 børn i perioden fra 1990 til 2009, heraf blev de 68 børn formidlet i årene fra 1990 til 1998. Fra 2010 er der ikke hjemtaget børn fra Guatemala.
- På Haagerkonferencen i efteråret 2000 udtrykte bl.a. UNICEF store bekymringer vedrørende forholdene i Guatemala, hvor børnehandel bl.a. prægede adoptionsområdet. Det blev på konferencen besluttet, at generalsekretæren for Det Permanente Bureau skulle rette henvendelse til Guatemala og på vegne af de 57 stater til stede på konferencen (herunder Danmark) udtrykke bekymring for situationen i landet (dette initiativ er en forholdsvis kraftfuld reaktion).
- Herefter blev der fra Guatemalas side rettet henvendelse til Det Permanente Bureau med ønske om teknisk assistance til udformning af en adoptionslovgivning.
- I 2003 anmodede Civilretsdirektoratet AC Børnehjælp (som var den eneste organisation, der formidlede børn til Danmark fra Guatemala) om at være særligt opmærksom på, at verserende og fremtidige sager i Guatemala fortsat behandlede på betryggende måde.
- Ankestyrelsens og Adoptionsnævnet har løbende deltaget i internationale drøftelser omkring eventuel suspension af adoptionsformidlingen fra Guatemala, samt Guatemalas udfordringer med implementering af Haagerkonventionen.
- Guatemala har i 2007 tiltrådt konventionen med ikrafttræden d. 31. december 2007 og har endvidere vedtaget en adoptionslovgivning i 2007. Siden ikrafttrædelsen af denne lov i 2007 har international adoption været suspenderet i Guatemala med henblik på, at adoptionssager gennemgås for uregelmæssigheder som led i landets implementering af Haagerkonventionen.

Bolivia:

- Både AC Børnehjælp og DanAdopt formidler børn fra Bolivia.
- I juni 2007 modtog Ankestyrelsen en anonym henvendelse om formidlingen af børn til bortadoption. Henvendelsen oplyser, at der angiveligt bringes børn i forslag til adoptanter i Danmark på et tidspunkt, hvor børnene endnu ikke er frigivet til international adoption, og der peges på, at AC Børnehjælp betaler penge til børnehjemmene. Henvendelsen blev videre sendt til Adoptionsnævnet.
- I september 2008 gennemførte Adoptionsnævnet en tilsynsrejse til Bolivia. Forud for rejsen havde nævnet gennemgået en række sager om børn hjemtaget fra Bolivia. Nævnets primære fokus var herved på spørgsmålet om forsvarligheden og hensigtsmæssigheden i frigivelses-

processen. Rejseberetningen fra rejsen til Bolivia blev offentliggjort på nævnets hjemmeside i forlængelse af rejsen.

- Af rejseberetning (side 35-36, kapitel 7.) fremgår bl.a.,
 - at det er delegationens indtryk, at reglerne for frigivelsesprocessen bliver fulgt, og at processen foregår på forsvarlig måde.
 - at der dog savnes detaljerede regler for matchningsprocedurerne, hvilket gør systemet udsat for korruption.
 - at det findes betænkeligt, at organisationerne skal betale for efterlysning af barnet forud for frigivelsen, men at Bolivia under besøget dog redegjorde for et nyt forsøgssystem, hvor de bolivianske myndigheder selv finansierer efterlysningen.
 - at nævnet konstaterede, at lovgivningen om samtykke til adoption ikke bruges p.g.a. mistillid til ægtheden og frivilligheden af sådanne samtykker, da man i Bolivia havde oplevet sager, hvor der reelt lå børnehandel bag de såkaldte samtykker. Resultatet heraf var, at børnene i praksis efterlades anonymt, og at myndighederne efterfølgende bruger lang tid på at finde forældrene/den biologiske familie.
 - at ”dommer 1” i La Paz var blevet sigtet i en straffesag om child trafficking vedrørende 4 børn formidlet fra Bolivia, herunder 1 barn formidlet til Danmark. Det fremgår også, at nævnet efterfølgende fulgte op på sagen og at AC Børnehjælp primo 2009 orienterede om, at ”dommer 1” var blevet suspenderet. Der blev i samme sag rejst sigtelse mod personer fra Sedeges (de sociale myndigheder) og Børneforsvaret. (side 20-22)
- I oktober 2008 og juni 2009 orienterede Adoptionsnævnet Ankestyrelsen om en række forhold som man havde konstateret under rejsen til Bolivia, herunder at AC Børnehjælps kontaktperson havde forsøgt at aflevere 100 USD til en medarbejder i den bolivianske centralmyndighed.
- AC Børnehjælp oplyste efterfølgende, at det var den pågældendes hensigt at yde hjælp til opholdsudgifterne i forbindelse med deltagelse i et besøg i Danmark. AC Børnehjælp havde indskærpet over for kontaktpersonen, at dette var uacceptabelt. Kontaktpersonens assistent havde lånt penge af danske familier, hvilket organisationen oplyste ikke ville gentage sig. Nævnet havde efter omstændighederne ikke bemærkninger til organisationens redegørelse.
- Det var i forhold til de økonomiske relationer Adoptionsnævnets vurdering, at organisationernes donationer til børnehjemmene, ikke kunne anses at have sammenhæng med formidlingen.
- Herudover fremhævede Adoptionsnævnet, at der grundet ekstrem fattigdom vil være risiko for korruption og bestikkelse, også inden for adoptionsområdet, dog vurderes risikoen størst i forbindelse med matchningen, da reglerne vedrørende frigivelsen er tilrettelagt sådan, at flere myndigheder er involveret.
- Da risikoen for korruption og bestikkelse er størst i forbindelse med matchning, gav det anledning til bekymring, at organisationerne aflønner deres kontaktpersoner pr. sag. Nævnet fo-

reslog derfor styrelsen, at dette forhold inddrages i styrelsens tilsyn med organisationernes formidling fra Bolivia.

- Herudover havde nævnet ingen bemærkninger til den fortsatte adoptionsformidling fra Bolivia, jf. også rejseberetningen.
- I februar 2010 oplyste AC Børnehjælp på forespørgsel fra Adoptionsnævnet, at sagen mod dommer 1 fra La Paz endnu ikke er afsluttet, og at dommeren er sygemeldt.
- I april 2013 har Ankestyrelsen telefonisk og skriftligt bedt AC Børnehjælp om oplysninger om status i sagen mod dommer 1 fra La Paz snarest muligt.
- Bl.a. på baggrund af nævnets brev fra juni 2009 har styrelsen i forbindelse med de nye akkrediteringsaftaler og vilkår fra august 2010 udarbejdet et nyt ansøgningsskema til godkendelse af kontaktsteder, hvorefter organisationerne i forbindelse med ansøgninger om godkendelse af nye samarbejdspartnere skal beskrive kontaktpersoners ansættelses- og aflønningsforhold.
- Styrelsen har herefter løbende (i januar 2012 og i januar 2013) bedt organisationerne oplyse om honoreringen af kontaktpersoner, herunder om honorering sker pr. sag.
- AC Børnehjælp har som svar herpå i august 2012 fremsendt en oversigt over aflønningsform for kontaktpersoner i udlandet. I forhold til Bolivia oplyste AC Børnehjælp, at kontaktpersonen aflønnes pr. sag. AC Børnehjælp oplyste i den forbindelse, at aflønningsformen for de enkelte lande beror på overordnede betragtninger såsom omfanget af formidlinger, og at det i mange lande ikke giver mening at have månedslønnede repræsentanter, fordi formidlingerne er sporadiske og indsatsen fra kontaktpersonen kun forlanges i forbindelse med matchning af et barn. Organisationen har også oplyst, at i ingen af samarbejdslandene må kontaktpersonen have direkte indflydelse på matchningen, da den foretages af de respektive myndigheder eller institutioner.
- Styrelsen afventer aktuelt svar fra AC Børnehjælp vedrørende en supplerende høring om spørgsmålet sendt i januar 2013. Der er rykket for svar.
- DanAdopt har i februar 2012 og januar 2013 fremsendt 2 redegørelser for DanAdopts honorering af kontaktpersoner i samarbejdslandene. I forhold til Bolivia har DanAdopt oplyst, at kontaktpersonen dels får et fast honorar som løn på 500 USD/md, og dels får et honorar pr. sag. Det er oplyst, at honoraret pr. sag er et rådighedsbeløb efter regning til dækning af tidsforbrug og service i forbindelse med familiens afhentning af barnet i Bolivia. DanAdopt har oplyst, at der er tale om en gammel aftale, som vil blive genforhandlet, hvis DanAdopt opnår genakkreditering i Bolivia.

Nigeria:

- AC Børnehjælp blev den 31. marts 2008 godkendt til at samarbejde med LIFE Foundation i Lagos, Nigeria. Styrelsen betingede godkendelse med, at AC Børnehjælp skulle sørge for, at alle retskendelser fra Nigeria vedrørende adoption blev verificeret. Baggrund herfor var en solid mistillid til dokumenter fra Nigeria, blandt andet fra UM, Borgerservice. Denne betingelse blev ophævet i november 2009, bl.a. henset til at de danske adoptanter selv møder for retten i Nigeria når retskendelsen træffes.

- AC Børnehjælp blev den 10. januar 2011 godkendt til også at samarbejde med LIFE Foundation i Cross River State, Nigeria.
- Styrelsen har i 2009 behandlet en klage fra adoptanter, der i forbindelse med hjemtagelsen af deres adoptivbarn oplevede, at det pågældende børnehjem forsinkede overdragelsen af barnet til den danske adoptionsfamilie, angivelige fordi AC Børnehjælp efter børnehjemmets opfattelse ikke havde overholdt en aftale om at yde økonomisk støtte til børnehjemmet.
- Styrelsen indgik i en tæt dialog med organisationen i forbindelse med at skabe klarhed over organisationens samarbejdsaftaler med børnehjemmet, herunder eventuelle aftaler om økonomiske støtte til børnehjemmet og sammenhængen mellem denne og børn til bortadoption, samt spørgsmålet om hvor den reelle matchningskompetence lå.
- AC Børnehjælp redegjorde for sagen og deres samarbejde med det pågældende børnehjem, og orienterede bl.a. om, at hverken børnehjemmet eller LIFE (som havde den reelle matchningskompetence) på noget tidspunkt havde tilbagetrukket et matchningsforslag og at børnehjemmet ikke har kompetence til at stoppe en given matchning, når denne er godkendt i det nigerianske ministerium, og at LIFE fremover vil sikre, at børnehjemmet er orienteret om det nigerianske ministeriums godkendelse af de foretagne matchninger.
- I forbindelse med et tilsynsbesøg, hvor Ankestyrelsen udtog et antal stikprøvesager, hos AC Børnehjælp blev styrelsen blevet opmærksom på, at ansøgerne i forbindelse med hjemtagelsen af børn fra Nigeria kan vælge at bo i kontaktpersonens hjem, og at AC Børnehjælps kontaktpersoner angiveligt har udnyttet denne mulighed ved at anvende ansøgerne som barnepi-ger for kontaktpersonens eget adoptivbarn. Styrelsen har rejst dette problem over for organisationen.
- Styrelsen bliver i juni 2011 opmærksom på, at der i Abiaa State er anholdt en mand for salg af spædbørn (artikel i JP). Styrelsen indgik i en dialog med AC Børnehjælp med henblik på at fastslå om organisationens samarbejdspart (LIFE Foundation) har haft samarbejde med de involverede parter. AC Børnehjælp bekræftede over for styrelsen, at deres samarbejdspart ikke har samarbejdet med de involverede personer.
- Adoptionsnævnet har behandlet to konkrete indberetningssager vedr. børn formidlet fra Nigeria, begge sager er fra Cross River State.
- Gennemgående for sagerne er, at de helbredsmæssige oplysninger på børnene ikke har været korrekte eller tilstrækkelige. Herudover konstaterede nævnet at oplysninger om at børnene opholdt sig på børnehjem, ikke viste sig at være korrekte.
- I den ene sag var der ligeledes problemer i forhold til en ”Affidavit of Fact”, der var udstedt to måneder før ansøgerne fik børnene i forslag – og det fremgik af affidavit’en, at ansøgerne havde accepteret børnene. Ansøgerne blev ligeledes bedt om at lyve for retten om tidspunktet for overdragelsen af børnene.
- Nævnet udtalte i begge sager en skarp kritik af AC Børnehjælp og udtrykte bekymring for de nævnte forhold, og bad AC Børnehjælp om at have skærpet opmærksomhed på adoptioner fra Cross River State, herunder sørge for at de sker etisk og juridisk forsvarlig. Nævnet bad tillige AC Børnehjælp om at holde nævnte orienteret om fremtidige hændelser.

- Adoptionsnævnet besluttede i 2011 på baggrund af de nævnte sager at indkalde samtlige sager, der var gennemført i Nigeria, med henblik på en tilsynsgennemgang. Formålet med tilsynsgennemgangen er dels at skabe en overordnet karakteristik af adoptionssagerne fra Nigeria, herunder særligt i forhold til den helbredsmæssige vurdering af børnene, dels at få et indblik i hvilke dokumenter, der foreligger i sagerne vedrørende frigivelsesprocessen. Yderligere sager blev indkaldt i efteråret 2012, og disse fortsat under behandling i nævnet.
- Adoptionsnævnet planlægger sammen med Ankestyrelsen en tilsynsrejse til Nigeria i efteråret 2013. De danske adoptionsmyndigheder herefter vil tage stilling til den fremadrettede adoptionsformidling fra Nigeria.
- Både styrelsen og nævnet har holdt møder med de nigerianske myndigheder i 2008, 2010 og 2013.

Thailand:

- Både AC Børnehjælp og DanAdopt er godkendt til at formidle børn fra Thailand. DanAdopt er godkendt til at samarbejde med DSDW, som er Thailands centralmyndighed, og organisationen samarbejder med 9 børnehjem. AC Børnehjælp er både godkendt til at samarbejde med DSDW og Pattaya Orphanage, der er et privat børnehjem, der har licens til formidle børn til adoption.
- I 2003 ruller en skandale i internationale (og danske) medier. Den amerikanske præst "Father Brennan", som grundlagde Pattaya Orphanage, blev af to engelske journalister anklaget for samarbejde med pædofile, hvor han ifølge anklagerne stillede børn fra sit børnehjem (Pattaya Orphanage) til rådighed for homoseksuelle mænd. Father Brennan er efterfølgende – den 16. august 2003 – død, 70 år gammel.
- Adoptionsnævnet foretog en tilsynsrejse til Thailand i november 2003.
- På tilsynsrejsen bragte de statslige repræsentanter selv episoden om Father Brennan frem. De gjorde herunder rede for, at sagen havde givet anledning til ekstra tilsynsbesøg på institutionen. Institutionens ledelse havde forsikret, at der ikke var noget om den historie, som havde stået i visse aviser.
- Den danske delegation oplyste, at sagen havde givet anledning til nogen presseomtale i Danmark, og at den var blevet fulgt med interesse. Presseomtalen havde ikke ændret adoptionssamarbejdet mellem Danmark og Thailand. Delegationen gav udtryk for, at man lagde vægt på, at de thailandske myndigheder havde undersøgt sagen, og at de foretog sig det fornødne med henblik på at sikre, at børnene på hjemmet levede under trygge forhold.

Nepal:

- AC Børnehjælp og DanAdopt har formidlet børn fra Nepal siden henholdsvis 1993 og DanAdopt 2009 og frem til 1010 hvor Ankestyrelsen indstillede formidlingen fra Nepal.
- I Nepal blev der i februar 2010 offentliggjort en rapport fra Det Permanente Bureau, der var blevet udarbejdet i forlængelse af Det Permanente Bureaus besøg i landet i 2009. Formålet med besøget var, at Det Permanente Bureau skulle yde Nepal teknisk bistand i forbindelse med ratificeringen og implementeringen af Haagerkonventionen, som landet tiltrådte i april 2009.
- Det Permanente Bureau forholdt sig i rapporten særdeles kritisk til den internationale adoptivsvirksomhed i Nepal. Det Permanente Bureau var af den opfattelse, at den gældende lov-

givning og adoptionsprocessen i Nepal på en lang række punkter var i strid med Haagerkonventionen og FN's Børnekonvention.

- Det Permanente Bureau pegede i rapporten bl.a. på følgende forhold:
 - Der hersker tvivl om de kriterier og procedurer, der anvendes til at fastslå, om barnet er frigivet til adoption
 - Subsidiaritetsprincippet negligeres
 - Den biologiske familie modtager ikke vejledning om de juridiske konsekvenser af at frigive barnet til bortadoption
 - Den nepalesiske lovgivning afstedkommer en interessekonflikt ved at inkludere de nepalesiske børnehjem i den komité, der skal undersøge og verificere oplysningerne om barnets baggrund. Disse oplysninger tilvejebringes af børnehjemmenes ledere.
- Ifølge Det Permanente Bureau var der desuden bevis for, at følgende hændelser regelmæssigt fandt sted i forbindelse med international adoption i Nepal:
 - Forfalskning af dokumenter
 - Falske erklæringer i forbindelse med abandonnering; barnets oprindelse, alder og status inden adoptionen
 - Manglende gennemsigtighed og redegørelse for de penge, der modtages i Nepal i forbindelse med international adoption
- Ankestyrelsen tog de anførte bekymringer og kritikpunkter meget alvorligt.
- I juli 2010 besluttede Ankestyrelsen at stoppe adoptionsformidlingen fra Nepal.
- Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen bl.a. vægt på, at den nuværende lovgivning, struktur og praksis på det nepalesiske adoptionsområde syntes at være så problematisk, at der på daværende tidspunkt var minimale muligheder for at formidle børn til international adoption på etisk og fagligt forsvarligt plan.
- I januar 2011 anmodede AC Børnehjælp og DanAdopt om at få tilladelse til at genoptage adoptionsformidlingen fra Nepal under særlige betingelser. Organisationerne ønskede på denne måde at understøtte de seneste tiltag på adoptionsområdet i Nepal og gennem adoptionsformidlingen at medvirke til en positiv udvikling på området.
- I marts 2011 afslog Ankestyrelsen at imødekomme denne ansøgning.
- Det var styrelsens fortsatte vurdering, at der på daværende tidspunkt ikke var den fornødne sikkerhed i det nepalesiske adoptionssystem til at kunne tillade adoptionsformidling fra landet. Heller ikke selvom organisationerne evt. blev pålagt en række skærpede krav i forbindelse med formidlingen.
- Det bemærkes i at problemstillingen i Nepal, til forskel fra flere af de andre lande, var af mere strukturel og generel karakter, idet problemerne først og fremmest rettede sig mod de nepalesiske myndigheder.

Vietnam:

- AC Børnehjælp og DanAdopt har begge formidlet adoptivbørn fra Vietnam siden 1993.

- Ankestyrelsen og Adoptionsnævnet foretog en fælles tilsynsrejse til Vietnam i september/oktober 2008.
- Baggrunden for besøget var en rapport fra april 2008 afgivet af Den Amerikanske Ambassade i Vietnam, som beskrev en række bekymrende forhold om adoptionsformidlingen fra Vietnam.
- I rapporten anførtes bl.a. følgende problemstillinger vedrørende adoptionsformidlingen fra Vietnam:
 - Direkte økonomiske relationer mellem en udenlandsk adoptionsformidlende organisation og børnehjemmene. Det er bl.a. rapporteret, at børnehjemmene har et stort økonomisk incitament til at øge antallet af adoptioner fra det enkelte børnehjem.
 - For tætte relationer mellem børnehjemmene og den udenlandske organisation kan føre til, at børn bliver stillet i forslag til den udenlandske organisation, inden barnet er frigivet til adoption.
 - For tætte relationer mellem børnehjemmene og den udenlandske organisation kan føre til et pres for at gennemføre adoptioner, hvorfor søgningen efter barnets biologiske slægt slet ikke sker eller sker ineffektivt.
 - De biologiske forældre bliver i nogle tilfælde presset til at afgive samtykke, f.eks. mod betaling.
 - Tætte relationer mellem dem, der ”finder” børn til adoption og børnehjemmets ledelse eller de lokale myndigheder, som står for frigivelsen af børn til adoption.
- Efter besøget konkluderede Ankestyrelsen, at der ikke umiddelbart kunne paralleliseres mellem amerikanske adoptioner og danske adoptioner fra Vietnam. Baggrunden herfor var bl.a., at de amerikanske organisationers arbejde er væsentlig mindre reguleret, og ofte er organisationerne slet ikke godkendte af de amerikanske myndigheder.
- Herudover er antallet af samarbejdsparter i Vietnam væsentlig højere for de amerikanske end for de danske organisationers vedkommende. Endvidere er antallet af hittebørn generelt lille i de danske formidlinger i modsætning til i de amerikanske formidlinger.
- Den amerikanske rapport og besøget i Vietnam medførte på trods af disse forskelle, at Ankestyrelsen i januar 2009 indførte en række restriktioner i forhold til de to danske organisationers formidling fra Vietnam. Herunder, at de formidlende organisationer ikke kunne få godkendt nye kontaktsteder i Vietnam, udover dem de allerede havde, og at adoptivbørnene ikke måtte omtales over for kommende danske adoptanter, førend at de vietnamesiske myndigheder havde truffet endelig afgørelse om matchningen.
- Den 1. januar 2011 trådte en ny adoptionslov i kraft i Vietnam, hvilket betød, at de to danske formidlende organisationer skulle søge Ankestyrelsen om godkendelse til at samarbejde med Vietnam under den nye adoptionslov.
- Ankestyrelsen godkendte den 1. september 2011 AC Børnehjælps og DanAdopts samarbejde med Vietnam til 5 prøvesager.
- Både DanAdopt og AC Børnehjælp har nu gennemført 5 prøvesager i Vietnam, og Ankestyrelsen skal herefter tage stilling til, om samarbejdet med Vietnam kan godkendes endeligt.

Haiti:

- Efter at DanAdopt i 2002 overtog samarbejdet med ONDV fra Terre Des Hommes, underrettede DanAdopt i april 2003, de danske adoptionsmyndigheder om, at organisationen i perioden 2002-2004 oplevede markante vanskeligheder i samarbejdet med kontaktstedet "Oeuvres Notre Dame des Victoires" (ONDV) i Haiti og i kommunikationen med lederen af ONDV, søster Marie Véronique.
- DanAdopt påpegede bl.a.,
 - at det var vanskeligt at fremskaffe relevante oplysninger om børnene,
 - at der havde været usikkerhed omkring oplysningerne,
 - at børn blev stillet i forslag til flere lande på samme tid,
 - at børn der ellers var stillet i forslag blev trukket tilbage uden varsel,
 - at der generelt var betydelig usikkerhed forbundet med legaliteten af frigivelsen af børnene, og
 - at det trods mange børn i forslag til danske familier, på daværende tidspunkt, kun var lykkedes at hjemtage ét barn.
- På den baggrund bad Civilretsdirektoratet i maj 2003 Adoptionsnævnet om at indhente nærmere oplysninger om formidlingssituationen i Haiti.
- I februar 2003 oplyste nævnet, at man havde fået kendskab til, at et haitianskfødt barn, bortadopteret til Danmark, havde en tvillingebror, som var blevet bortadopteret til en fransk familie. Begge børn havde boet på ONDV forud for adoptionerne og var ligeledes formidlet herfra.
- ISS rapporterede i 2003, at adoptionsformidlingen i Haiti var præget af manglende statslig regulering og tilsyn med adoptionsproceduren, og at adoptionsområdet var styret af privatpersoner og private institutioner. Ifølge ISS medførte det problemer i relation til at sikre, at de biologiske forældre blev korrekt oplyst om konsekvensen af deres samtykke til bortadoption og afstedkom manglende muligheder for at føre tilsyn med de private institutioners matchningspraksis, hvor det flere gange var hændt, at søskende var blevet delt ved international adoption. Samtidig herskede der en generel usikkerhed om oplysningerne på børnene.
- I maj 2003 fandt nævnet det tvivlsomt, om ONDV i tilstrækkelig grad levede op til kravene om at overholde vilkårene for adoptionsformidling i Danmark, og kravet om at adoptionsformidlingen drives på et etisk og fagligt forsvarligt plan. Nævnet lagde vægt på indhentet materiale fra ISS og adoptionsmyndighederne i andre lande, samt et møde med DanAdopt om bl.a. ovennævnte sag. Nævnet indstillede til, at man pålagde DanAdopt at ophæve samarbejdet med ONDV.
- I sommeren 2003 trak DanAdopt, på opfordring fra de danske adoptionsmyndigheder, sig fra samarbejdet med ONDV.
- Civilretsdirektoratet skrev i juni 2003 til DanAdopt og oplyste, at man havde noteret sig, at samarbejdet mellem DanAdopt og ONDV på DanAdopts anmodning ville ophøre efter færdiggørelse af tre verserende sager, og at DanAdopt ikke herudover kunne stille børn fra Haiti i forslag til danske familier.
- AC Børnehjælp søgte den 6. januar 2009 Familiestyrelsen om godkendelse af ONDV.

- Den 23. februar 2009 meddelte Familiestyrelsen, at man efter en undersøgelse af kontaktstedet og forholdene i Haiti ikke agtede at imødekomme ansøgningen. Familiestyrelsen lagde i den forbindelse vægt på en række forhold vedrørende den generelle situation i Haiti, adoptionssystemet i landet og det konkrete kontaktsted.
- I forhold til den generelle situation i Haiti lagde Familiestyrelsen vægt på sikkerhedssituationen i Haiti. Familiestyrelsen noterede sig samtidig, at Haiti rangerede på 177. plads ud af 179 på korruptionsskalaen, som "Transparency International" offentliggjorde i 2007 (Danmark lå nummer ét).
- Vedrørende adoptionssystemet i Haiti lagde familiestyrelsen vægt på ISS rapporten fra 2003, og at DanAdopt i forbindelse med afbrydelse af samarbejdet med ONDV i 2003 havde givet udtryk for en samarbejdsproces, der afspejlede de samme forhold, som ISS problematiserede. Familiestyrelsen lagde også vægt på en rapport udarbejdet af bl.a. UNICEF og Terre Des Hommes i 2006, hvor det ifølge ISS bl.a. fremgik, at internationale adoptioner i 2006 var steget 80 % siden starten af 1990'erne, og at adoptionsprocessen og dets aktører stadig var mangelfulde. Rapporten pegede også på, at frigivelsesprocessen alene indebar en administrativ bekræftelse af, at barnet var abandonneret, og at der gennem hele processen fra børnehjemmet, over "Institut de Bien-Être Social et de Reserche" og til domstolene ligeledes var behov for juridiske foranstaltninger, som kunne anvendes til at følge op på frigivelsesprocessen. Familiestyrelsen fandt på baggrund af oplysningerne ikke, at der var sket væsentlige positive ændringer på det haitianske adoptionsområde. Familiestyrelsen så heller ikke tegn på, at der var væsentlige politiske kræfter, som søgte at ændre lovgivningen, så adoptionsområdet i højere grad ville være i overensstemmelse med principperne i Haagerkonventionen.
- For så vidt angår den konkrete samarbejdspart lagde Familiestyrelsen vægt på, at den belgisk-vallonske centralmyndighed i 2000 havde rapporteret til ISS, at lederen af ONDV, søster Marie Véronique, på daværende tidspunkt formidlede mange børn via privat adoption og i den forbindelse bl.a. samarbejdede med en privat adoptionsformidler, som havde ry hos de belgiske myndigheder for at medvirke til illegale formidlinger. Familiestyrelsen lagde også vægt på DanAdopts tidligere erfaringer med samarbejdet med ONDV.
- Familiestyrelsen besluttede den 19. maj 2009 at fastholde beslutningen om ikke på daværende tidspunkt at godkende AC Børnehjælps samarbejde med ONDV. Familiestyrelsen lagde vægt på den foreliggende sikkerhedssituation i Haiti. Familiestyrelsen lagde også vægt på, at adoptionssystemet i Haiti syntes at befinde sig langt fra Haagerkonventionens principper, og at det var uvist i hvilket omfang og tempo, der eksisterede politiske vilje i Haiti til at ændre adoptionsområdet. Endelig lagde Familiestyrelsen vægt på de uretmæssigheder, der ifølge de foreliggende oplysninger eksisterede på det haitianske adoptionsområde og på de hidtidige erfaringer med adoptionsformidling fra ONDV. Familiestyrelsen fandt det ikke i tilstrækkeligt dokumenteret, at den udenlandske samarbejdspart blev drevet på etisk og forsvarlig plan uden økonomisk vinding for øje.
- På baggrund af en række konkrete henvendelser fra danskere som ønskede at adoptere børn fra Haiti, efter jordskælvet den 12. januar 2010, offentliggjorde Familiestyrelsen på styrelsens hjemmeside den 20. januar 2010 en nyhed om, at formidling af børn til adoption ikke bør påbegyndes i et land, der er ramt af en naturkatastrofe.
- Familiestyrelsen oplyste samtidig, at det var styrelsens vurdering, at den bedste støtte til børnene fra Haiti på daværende tidspunkt var humanitær støtte.

Colombia:

- Både AC Børnehjælp og DanAdopt er godkendt til at formidle børn fra Colombia. Begge organisationer er godkendt til at arbejde med Instituto Colombiano de Bienestar Familiar (ICBF), som er centralmyndigheden. AC Børnehjælp er derudover godkendt til at samarbejde med 6 private børnehjem.
- I 2006 orienterede en formidlende organisation i Norge ICBF om, at nogle af deres private samarbejdsparter/børnehjem tog donationer svarende til et på forhånd fastsat beløb pr. barn. Adoptionsnævnet bad i anledning heraf om AC Børnehjælps bemærkninger hertil. AC Børnehjælps tilbagemelding gav samlet set ikke anledning til bemærkninger fra nævnets side.
- I 2007 tog Adoptionsnævnet på tilsynsrejse til Columbia. Et af fokusområdet for nævnets tilsynsrejse var at få klarhed over det juridiske system i forbindelse med adoption af børn fra Columbia, herunder navnlig frigivelsesprocessen og matchningsproceduren. Et andet formål var at undersøge de økonomiske relationer mellem organisationerne og de private colombianske institutioner, foranlediget af den ovenfor henvendelse fra en norsk organisation til ICBF. Efter rejsen og på baggrund af nævnets møder med hovedaktørerne på området samt gennemgangen af indkaldte konkrete sager inden rejser, var det nævnets indtryk, at det colombianske adoptionssystem var betryggende. Dog påpegede nævnet, at der var et ikke ubetydeligt antal illegale adoptioner.
- Nævnet fandt dog ikke grundlag for at antage, at de børn, der formidles af de private organisationer, som AC Børnehjælp samarbejder med, ikke skulle iagttage colombianske regler, ligesom det blev understreget, at alle legale adoptioner blev godkendt af en domstol, og at familieforsvareren gjorde en stor indsats for at sikre sig, at børnene reelt er frigivet til adoption. I forhold til spørgsmålet om omfanget af donationer til private børnehjem havde nævnet ikke grundlag for at antage, at de private organisationer stillede krav om donationer, der svarede til et på forhånd fastsat beløb pr. barn, eller at der på anden måde er en direkte sammenhæng mellem donationernes størrelse og det antal børn, som en organisation modtager.
- I 2012 er der i to colombianske TV-udsendelser rejst kritik af ICBF, herunder af myndighedernes baggrundstjek i forhold til de børn, der frigives til adoption. Ifølge styrelsens oplysninger medførte den rejste kritik, at ICBF indførte ekstra sikkerhedsprocedurer for at sikre, at ingen børn bortadopteres, uden at man fra de colombianske myndigheders side er sikre på børnenes baggrundshistorier og frigivelse. Som en reaktion på udsendelserne og den rejste kritik modtog Ankestyrelsen (og de øvrige centralmyndigheder i de lande, der modtager børn fra Columbia) i september 2012 en længere redegørelse fra ICBF om de lovgivningsmæssige rammer og procedurer forbundet med international adoption af børn fra Columbia. De danske tilsynsmyndigheder har generelt set tillid til de colombianske myndigheder på adoptionsområdet og har ikke kendskab til, at der i forbindelse med de omtalte tv udsendelser har været rejst kritik af frigivelsesgrundlaget i sager vedrørende børn fra Columbia, der er formidlet til danske adoptanter.
- I juni 2012 bliver styrelsen under et tilsynsbesøg hos AC Børnehjælp bekendt med, at ansøgere i forbindelse med landevalg underskriver en erklæring om, at de vil modtage et negroidt barn – dette fremgår som en forudsætning for at vælge visse af AC Børnehjælps colombianske samarbejdsparter. Styrelsen har rejst problematikken over for AC Børnehjælp, som har svaret, at erklæringen skal modvirke, at børn af anden race bliver hurtigere matchet, idet andre lande har en tendens til at fravælge børn blandt andet pga. race. AC Børnehjælp har på baggrund af styrelsens tilsynsbesøg omformuleret erklæringen.

- I maj 2013 har AC Børnehjælp orienteret styrelsen om, at AC Børnehjælps samarbejdspart Los Pisingos i slutningen af 2012 midlertidigt fik suspenderet deres licens, og at suspensionen i slutningen af april måned i år blev forlænget med seks måneder. Ifølge de foreløbige oplysninger skyldes suspensionen Los Pisingos' økonomiske forhold. Ankestyrelsen afventer i øjeblikket yderligere information fra AC børnehjælp om situationen, herunder dokumentation for beslutningen. Styrelsen vil i forbindelse med behandling af sagen have særligt fokus på, om sagen giver anledning til at rejse tvivl om adoptionernes lovlighed, samt om AC børnehjælp i den konkrete sag har overholdt deres forpligtelser i henhold til de danske akkrediteringsaftaler.
- Styrelsen planlægger at deltage i en konference om det colombianske adoptionssystem i Bogota den 29. og 30. maj 2013, i hvilken forbindelse man ligeledes forventer at drøfte sagen om Los Pisingos med de ansvarlige colombianske myndigheder.

Indien:

- Der har i forhold til formidlingen fra Indien inden for de seneste 10 år været to episoder, der har afstedkommet stor opmærksomhed i medierne samt stor politisk debat.
- I juni 2007 blev der indført et midlertidigt stop for adoptioner fra Indien efter beslutning fra daværende familie- og forbrugerminister Carina Christensen. Dette skete på baggrund af DRs udsendelse om adoptionsformidling fra Indien, der blev vist i "21 søndag" den 10. juni 2007. I udsendelsen blev der sået tvivl om omstændighederne omkring en adoption fra 2003 af en søskendeflok, hvor den biologiske far i DRs udsendelse udtaler, at han ikke gav samtykke til bortadoption, men alene til at børnene kunne anbringes på et børnehjem, fordi han var syg. I udsendelsen blev der også stillet spørgsmålstejn ved de beløb, der blev betalt til børnehjemmene i forbindelse med adoption. I den forbindelse iværksatte styrelsen i samarbejde med Ernst & Young en undersøgelse af de formidlende organisationers formidling fra Indien i perioden 2000-2007, herunder om de økonomiske forhold samt om den konkrete sag, der blev omtalt i udsendelsen.
- Styrelsen vurderede på baggrund af Ernst & Youngs analyse af de økonomiske transaktioner ved adoption fra Indien, at disse ikke skete med økonomisk vinding for øje, og at de danske organisationer havde arbejdet inden for de gældende retningslinjer. I forhold til den konkrete sag havde den indiske centralmyndighed CARA iværksat en nærmere undersøgelse. Herudover var styrelsen i september 2007 på besøg i Indien, hvor styrelsen fik fremvist hele CARAs sagsmappe i den konkrete sag. På baggrund af CARAs undersøgelsen samt de oplysninger styrelsen selv indhentede i forbindelse med besøget i Indien var det styrelsens vurdering, at den indiske procedure var blevet fulgt, og at der forelå det nødvendige samtykke fra børnenes biologiske far, som han med vidner havde afgivet på sit eget sprog. På denne baggrund blev formidlingen fra Indien genåbnet i begyndelsen af oktober 2007.
- I december 2007 underrettede AC Børnehjælp Familiestyrelsen om en sag, hvor et udenlandsk adopteret barn oplyste at have været udsat for seksuelle overgreb på børnehjemmet Welfare Home i Indien. Overgrebet var ifølge barnet blevet begået af en dreng, som også boede på børnehjemmet. Styrelsen var i forbindelse med sagens behandling flere gange i kontakt med den indiske centralmyndighed CARA. Styrelsen bad CARA om at undersøge sagen. Efter en indledende undersøgelse afviste CARA og børnehjemmet anklagerne. CARA oplyste, at de kunne undersøge sagen nærmere såfremt de modtog flere oplysninger, herunder navnet på barnet samt psykolograpport og medicinsk rapport.

De danske adoptivforældre ønskede ikke at fremlægge yderligere dokumenter, og styrelsen bad derfor CARA fortsætte undersøgelserne på grundlag af de allerede modtagne oplysninger samt oplysning om barnets navn. Efter nærmere undersøgelser fremsendte CARA en inspektionsrapport fra Welfare Home, hvor CARA havde foretaget et besøg og undersøgt forholdene nærmere. Da de danske adoptivforældre ikke ville fremlægge yderligere dokumentation, oplyste CARA, at der herefter ikke var grundlag for at undersøge sagen yderligere. Styrelsen holdt ministeren orienteret om sagens behandling og udfald via notitser, ligesom styrelsen bad AC Børnehjælp om skriftligt at underrette alle de danske familier, som havde modtaget børn fra det indiske børnehjem.

- I februar 2008 orienterede Adoptionsnævnet Familiestyrelsen om en indberetning fra DanAdopt om deres samarbejdspart Bal Vikas i Indien, idet der forelå anklager om fysisk og psykisk afstraffelse af børnene på børnehjemmet. Den egentlige sagsbehandling blev foretaget af Adoptionsnævnet. Nævnet indhentede i forbindelse med dets behandling af sagen yderligere materiale, bl.a. oplysninger fra fire danske familier, der havde medunderskrevet en rapport fra 17 familier med redegørelse af deres oplevelser med institutionen, og anklager om en række overgreb, samt en redegørelse fra DanAdopt.

Nævnet orienterede i november 2008 styrelsen om, at nævnet ikke fandt grundlag for at indstille, at styrelsen skulle foretage sig noget over for DanAdopt i forhold til det fortsatte samarbejde med institutionen. Baggrunden herfor var, at nævnet ikke havde fundet grundlag for at tilsidesætte DanAdopts vurdering om, at der ikke var grundlag for at antage, at der på undersøgelsestidspunktet fandt overgreb på børn sted på institutionen, uanset at organisationen ikke kunne afvise, at dette havde været tilfældet for børnene i de involverede familier inden børnenes ankomst til Danmark. Adoptionsnævnet havde ved vurderingen også lagt vægt på organisationens oplysning om, at organisationen fortsat var i dialog med institutionen om vigtigheden af at tilgodese børnenes fysiske og psykiske behov.

- I juni 2010 blev styrelsen bekendt med en foreløbig rapport fra det indiske forbundspoliti CBI, som rettede anklager mod børnehjemmet Preet Mandir om ulovlige handlinger i forbindelse med formidling af børn til international adoption, samt mod medarbejdere i den indiske centralmyndighed CARA, for at være involveret i ulovlige aktiviteter i forbindelse med international adoption. DR bragte den 20. juni 2010 et indslag med baggrund i den foreløbige rapport, hvor den konkrete sag om adoption af en søskendeflok til Danmark i 2003 (samme sag som også var genstand i 2007) igen tages op. Da der var tale om en foreløbig rapport, som ifølge styrelsens oplysninger skulle danne grundlag for videre politiuundersøgelser fandt styrelsen ikke grundlag for at indstille formidlingen fra Indien.
- Justitsministeriet rettede ved brev af 1. juli 2010 (underskrevet af departementschefen i justitsministeriet samt Familiestyrelsens direktør) henvendelse til det indiske "Ministry of Women & Child Development", og anmodede det indiske ministerium om at redegøre for deres opfattelse af sagen, og hvad sagen havde givet anledning til i forhold til de indiske adoptionsmyndigheder, samt oplyste, at adoption af børn fra Indien til Danmark ville blive suspenderet, såfremt man ikke modtog svar inden udgangen af august 2010.
- Ved brev af 25. august 2010 besvarede det indiske ministerium henvendelsen, og oplyste at i forhold til den konkrete sag om adoption af en indisk søskendeflok til Danmark, havde de indiske myndigheder suspenderet det pågældende børnehjems licens til at formidle børn til adoption, mens anklagerne om korrupsion blev efterforsket. Det fremgik ligeledes af brevet, at det var de indiske myndigheders opfattelse, at den indiske centralmyndighed for adoption, CARA, havde udført sine opgaver som centralmyndighed ansvarligt, og at såfremt det skulle

vise sig, at ansatte i CARA blev fundet skyldige i korrupsion, vil man straks gribe ind i overensstemmelse med indisk lovgivning.

- På baggrund af svaret fra det indiske ministerium indstillede Familiestyrelsen den 30. august 2010 til ministeren, at formidlingen fra Indien indtil videre opretholdes.
- På denne baggrund blev adoptionsformidlingen fra Indien til Danmark opretholdt, men i lyset af den igangværende efterforskning i Indien, fandt styrelsen at der frem til at mistanken mod CARA var afdækket skulle opnås yderligere vished for, at adoptioner til Danmark gennemføres på et etisk og juridisk forsvarligt grundlag. Styrelsen bad derfor i brev af 1. september 2010 de to danske formidlende organisationer redegøre for, hvordan de konkret, i forhold til deres indiske samarbejdspartnere og de indiske adoptionsmyndigheder, kunne sikre adoptionsprocessen i denne periode.
- På baggrund af redegørelser fra de to formidlende organisationer bad styrelsen ved brev af 15. oktober 2010 organisationerne om at intensivere kontakten og dialogen med deres indiske samarbejdspartnere i perioden frem til, at mistanken mod bl.a. CARA er afdækket, med henblik på at sikre, at formidlingen fra Indien sker på et så etisk og fagligt forsvarligt niveau som overhovedet muligt i den mellemliggende periode. Styrelsen understregede endvidere, at organisationerne øjeblikkeligt skal orientere styrelsen om uregelmæssigheder og/eller ændringer i formidlingen eller samarbejder med de indiske børnehjem og/eller myndigheder, samt holde styrelsen orienteret, hvis de kommer i besiddelse af nye oplysninger om den indiske undersøgelse eller nye oplysninger om den indiske formidling i øvrigt.
- I marts 2011 modtog styrelsen et uddrag af et anklageskrift, som CBI havde fremsat for domstolen i Pune, Maharashtra. Det fremgår af det delvise anklageskrift, at den tidligere formand for CARA er anklaget for sammen med en række andre personer, herunder lederen af børnehjemmet Preet Mandir, uretmæssigt at have skaffet sig børn i deres varetægt med henblik på at bortadoptere dem såvel nationalt som internationalt i perioden fra 2002 til 2010. Det fremgår blandt andet, at den tidligere formand for CARA i flere tilfælde i perioden 2002 til 2010 skulle have modtaget bestikkelse, og at børnehjemslederen fra børnehjemmet Preet Mandir i samme periode skulle have forfalsket forældres samtykke til adoption i flere sager, herunder i sagen om adoption af en søskendeflok til Danmark.
- I maj 2011 redegjorde Familiestyrelsen i et notat til ministeren for hvilke overvejelser anklagerne mod den tidligere formand for CARA og børnehjemslederen havde givet anledning til både i relation til den konkrete sag og det generelle samarbejde med Indien.
- Det er i notatet oplyst bl.a. oplyst, at det i sagens natur ikke er muligt på at forudsige;
 - om den tidligere formand for CARA og lederen af børnehjemmet Preet Mandir vil blive dømt i henhold til anklageskriftet,
 - om en eventuel dom i forhold til den konkrete danske sag vil medføre, at de indiske myndigheder genoptager sagen om frigivelsen af børnene, og
 - om en genoptagelse af sagen vil medføre, at børnene efter indisk ret ikke længere kan anses som frigivet til adoption.
- Styrelsen orienterede endvidere om, at styrelsen ved brev af 11. marts 2011 havde anmodet de adoptionsformidlende organisationer AC Børnehjælp og DanAdopt om deres bemærkninger til det delvise anklageskrift og om en vurdering af deres tillid til de aktuelle indiske samarbejdspartnere, herunder de centrale indiske myndigheder. Familiestyrelsen anmodede end-

videre om organisationernes bemærkninger til muligheden for at opretholde en etisk og juridisk forsvarlig formidling fra Indien og om deres eventuelle overvejelser i forhold til allerede gennemførte adoptioner.

- De adoptionsformidlende organisationer meddelte Familiestyrelsen, at de ingen bemærkninger havde til anklageskriftet eller sagen i øvrigt, og at de ikke havde grund til ikke at have tillid til deres indiske samarbejdspartnere. Ingen af organisationerne har oplyst, at anklageskriftet vurderes at have betydning for allerede gennemførte adoptioner (udover den konkrete danske sag).
- På denne baggrund var det Familiestyrelsens vurdering, at der ikke er grundlag for at indstille adoptionsformidlingen fra Indien. I denne vurdering indgik det endvidere, at ingen af de danske adoptionsformidlende organisationer har samarbejdet med børnehjemmet Preet Mandir siden 2003.
- I slutningen af januar 2012 rettede styrelsen henvendelse til det indiske ”Ministry of Women & Child Development”, og anmodede det indiske ministerium om at redegøre for, om ministeriet fortsat havde tillid til CARA, samt om ministeriet allerede havde indført procedurer der i fremtiden kan forhindre, at der kan foregå uetiske aktiviteter inden for CARA. Herudover anmodede styrelsen ministeriet om at holde styrelsen orienteret om udviklingen i den konkrete sag om adoption af en søskendeflok til Danmark. Brevet blev sendt med bistand fra Udenrigsministeriet til den danske ambassade i Delhi, og ambassaden overbragte den 15. februar 2012 brevet til det indiske udenrigsministerium med kopi til Ministry of Women and Child Development.
- Styrelsen har fortsat ikke modtaget svar på vores henvendelse af 31. januar 2012. Styrelsen har flere gange været i kontakt med den danske ambassade med henblik på opfølgning på vores brev af 31. januar 2012. Herudover har styrelsen i forbindelse med en konference, der blev afholdt i Delhi i februar 2013, afholdt møde med CARA. CARA oplyste i den forbindelse, at CARA ikke var i besiddelse af nye oplysninger om status i den indiske retssag, og at sagen fortsat verserer ved domstolene.
- I forhold til orientering af ministeren har styrelsen både i forbindelse med sagen i 2007 og i forbindelse med sagen i 2010, der aktuelt stadig verserer, løbende orienteret ministeren via notater og orientering om brevvekslinger og høringer i 2010 og 2011, senest ved notater om det indiske forbundspolitis efterforskning af adoptionsformidlingen fra børnehjemmet Preet Mandir, og notat om styrelsens overvejelser i forhold til anklagerne mod lederen på børnehjemmet Preet Mandir og den tidligere formand for CARA.
- Udover den løbende orientering har der også været stillet og besvaret 4 spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg (spørgsmål 1244, 1524, 1525 og 1526) omhandlende den konkrete sag om adoption af en søskendeflok til Danmark, om henholdsvis giverlandets og modtagerlandets forpligtelser efter Haagerkonventionen, herunder i forhold til information, rådgivning og gyldigt samtykke, om baggrunden for at formidlingen fra Indien ikke blev berosat i 2010 samt om sikring af grundlaget i de igangværende adoptioner fra Indien.
- Udover de nævnte større sager, har Adoptionsnævnet og styrelsen modtaget indberetninger af mere alvorlig karakter, bl.a. om korruptionsanklager mod en navngiven medarbejder fra børnehjemmet Guild of Service i Indien, samt indberetninger om anklager om overgreb og seksuel misbrug på børnehjemmet Bal Vikas, som er et af de børnehjem, hvorfra der formidles børn til Danmark.

- I juni 2010 fik styrelsen indberetning fra både AC Børnehjælp og Det Danske Konsulat i Chennai om korruptionsanklager mod en navngiven medarbejder fra børnehjemmet Guild of Service i Indien. Børnehjemmet havde suspenderet og politianmeldt den pågældende medarbejder som følge af anklagerne.
- Styrelsen bad AC Børnehjælp om en redegørelse om formidlingssituationen fra det konkrete børnehjem. I redegørelsen oplyste organisationen, at der var tale om en enkelt medarbejders mulige kriminelle adfærd. Efter at have besøgt Guild of Service i marts 2011 oplyste AC Børnehjælp, at organisationen var blevet forsikret om, at der ikke var grundlag for at betvivle, at de børn, der tidligere fra blevet fra formidlet fra børnehjemmet, var blevet formidlet i overensstemmelse med etiske og lovmæssige retningslinjer, samt at børnehjemmets advokat havde bekræftet, at alle sager var blevet behandlet i overensstemmelse med CARAs retningslinjer, og den indiske lovgivning om adoption. På denne baggrund fandt styrelsen ikke anledning til, at der skulle foretages yderligere.
- Adoptionsnævnet har i februar 2013 modtaget en indberetning om seksuelle overgreb på børnehjemmet Bal Vikas. Sagen er p.t. under behandling i Adoptionsnævnet.



Notat

Kontor Børn 2
Den 12. maj 2021
KHP
J.nr. 21-19269

Bilag 2

Oversigt over tilsynet med adoptionsformidlingen fra Etiopien og konkrete sager med mistanke om ulovlige forhold i Etiopien i perioden før juni 2013

Dette notat er en redigeret og opdateret udgave af det særskilte notat om Etiopien fra 2013, der henvises til i bilag 1.

Om Etiopiensformidlingen:

- De danske myndigheder fik et øget fokus på formidlingen fra Etiopien, bl.a. fordi der fra 2002 til 2003 skete en fordobling i antallet af etiopiske adoptivbørn formidlet til danske ansøgere.
- De danske adoptionsmyndigheder (Adoptionsnævnet) foretog den første tilsynsrejse til Etiopien i 2004 og gennemgik forinden alle matchningssager for 2003 vedrørende etiopiske adoptivbørn (i alt 39 sager).
- I forbindelse med nævnets rejse til Etiopien i 2004 udtrykte de lokale etiopiske myndigheder i Addis Ababa, "Addis Ababa City Administration" (Region 14), bekymring for det lokales politis eventuelle rolle i handel med børn. Derfor havde de lokale etiopiske myndigheder planlagt et samarbejde med de sociale myndigheder og politiet om at etablere procedurer for indlevering af hittebørn til børnehjem.

- Adoptionsnævnet fulgte i de følgende år udviklingen i det etiopiske adoptionssystem. Ifølge oplysninger fra DanAdopt fra maj 2009 beordrede den Etiopiske "Federal First Instance Court" ved domme af 4. maj 2009 og 17. juni 2009 Addis Ababa politi til at efterforske validiteten i en række sager om hittebørn. Politiefterforskningen omfattede i alt 154 sager om hittebørn. Det blev konstateret, at børnene i samtlige sager reelt var hittebørn. Der blev således ikke påvist uregelmæssigheder i forhold til disse børns baggrundsoplysninger.
- Den etiopiske politiundersøgelse fokuserede primært på hittebørn fra fem navngivne børnehjem, herunder to konkrete børnehjem som de danske formidlende organisationer samarbejder med, "Edget" og "Enat Alem" (samarbejdet med Enat Alem blev indstillet i 2013).
- I oktober 2009 aflagde Adoptionsnævnet på ny et tilsynsbesøg i Etiopien og gennemgik forud herfor 28 matchningssager.
- På rejsen var fokus særligt rettet mod, hvordan man fra de etiopiske myndigheders side – trods resultatet af politiundersøgelsen i maj og juni 2009 – alligevel tog initiativ til at ændre proceduren for anbringelse af hittebørn på børnehjem i Addis Ababa, hvor problematikken var rejst. Denne procedureændring havde til hensigt at sikre myndighederne kontrol med formidlingen af etiopiske hittebørn. Det lokale politi kunne efter procedureændringen ikke længere selv overdrage et hittebarn til et bestemt børnehjem.
- De danske myndigheder havde på rejsen i 2009 også fokus på de problematikker, der blev affødt af, at Etiopien ikke har et centralt fødsels- eller befolkningsregister. Det komplicerer f.eks. kontrollen med børnenes baggrundsoplysninger og frigivelsesgrundlag.
- I 2010 ændrede formidlingen fra Etiopien sig i den forstand, at andelen af børn fra provinserne steg betydeligt, ligesom den procentvise fordeling af hittebørn og børn med kendte forældre ændrede sig.

- På en tilsynsrejse i 2011 fulgte de danske adoptionsmyndigheder op på bl.a. de etiopiske myndigheders procedureændring vedrørende kontrollen med hittebørn. Samtidig var der fokus på adoptivbørnenes baggrundsoplysninger og spørgsmålet om vejledningen af de etiopiske forældre i forbindelse med frigivelsen af et barn til international adoption.
- Ved rejsen i 2011 konkluderede de danske myndigheder, at de etiopiske myndigheders procedureændring vedrørende hittebørn i Addis Ababa syntes at blive efterlevet. Herudover var det nævnets opfattelse, at man i Etiopien i samarbejde med UNICEF i stigende omfang var opmærksomme på at dæmme op for den internationale adoptionsformidling og målrettet arbejdede med alternativer til international adoption. Det var dog vurderingen, at der fortsat var behov for at udvise stor opmærksomhed i relation til adoptionen af børn fra Etiopien.
- De danske adoptionsmyndigheder besluttede primo 2012 at iværksætte en særlig skærpet procedure for de danske formidlende organisationer i Etiopien. Organisationerne skulle afholde en samtale med de biologiske forældre for at sikre sig vejledningen om adoptionens retsvirkninger. Herudover blev det indskærpet, at en eventuel dækning af biologiske forældres udgifter i forbindelse med en adoptionssag ikke måtte dækkes ved kontantudbetalinger.

Proceduren blev senere i 2012 suppleret af krav til verificering af visse baggrundsoplysninger.

- Det følgende tilsynsbesøg i Etiopien blev foretaget af Ankestyrelsen i februar 2013. Formålet med besøget var primært at afdække baggrunden for lukningen af børnehjemmet Enat Alems afdeling i byen Asela. Børnehjemmet var et af den danske organisation, DanAdopts, samarbejdsparter.
- Ankestyrelsen oplevede på rejsen en direkte og åben dialog med de etiopiske myndigheder på både lokalt, regionalt og føderalt niveau. Det var klart i et dansk

myndighedsperspektiv, at DanAdopts samarbejde med Enat Alem ikke kunne opretholdes, og godkendelsen blev tilbagekaldt i februar 2013.

- Men om formidlingen fra Etiopien generelt blev Ankestyrelsen i forbindelse med besøget i Etiopien bestyrket i, at de etiopiske myndigheder i samarbejde med UNICEF arbejdede målrettet med at bedre processerne og med at højne kvaliteten i behandlingen af adoptionssager. Det var på den baggrund fortsat de danske adoptionsmyndigheders opfattelse, at man fra etiopisk side havde et myndighedssystem, der var gearret til at håndtere international adoption på en forsvarlig juridisk og etisk måde.
- Baggrunden for lukningen af samarbejdet med Enat Alem var styrelsens vurdering af, at der ikke herskede den nødvendige tillid til børnehjemmet. Styrelsen havde dog ikke modtaget oplysninger, som gav grund til at betvivle, at de i alt 20 adoptioner, som DanAdopt siden 2008 havde gennemført fra Enat Alem, var foregået på lovlig vis. Uanset dette forhold vurderede styrelsen, at der var rejst ikke ubetydelig tvivl om, hvorvidt Enat Alem arbejdede på et fornødent etisk og fagligt forsvarligt grundlag. I forhold til lukningen af Enat Alems børnehjem i Asela fandt Ankestyrelsen det godtgjort, at Enat Alem og børnehjemmets leder, i forhold til driften af børnehjemmet, havde handlet i strid med de gældende etiopiske regler på området – også i en række mere alvorlige henseender. Ifølge oplysninger, som Ankestyrelsen havde modtaget fra de etiopiske myndigheder, havde børnene således ikke modtaget tilstrækkelig pleje, mad og medicin, og de økonomiske forhold på institutionen havde været kritisable. Institutionen havde, ifølge de etiopiske myndigheder, forsøgt at unddrage sig det tilsyn, som bystyret i Asela regelmæssigt havde udført. Herudover havde børnehjemmet i Asela ikke i behørigt omfang indleveret opfølgingsrapporter som foreskrevet for at give biologiske forældre mulighed for at få oplysninger om de bortadopterede børns trivsel. Endelig havde Enat Alem i Asela, i følge det oplyste, undladt at forbedre forholdene på afdelingen på trods af gentagne advarsler fra myndighederne.
- I april 2013 besluttede Ankestyrelsen at stoppe DanAdopts samlede formidling fra Etiopien indtil videre. Det gjorde styrelsen på grund af betydelig tvivl om, hvorvidt

DanAdopts repræsentation og organisering i Etiopien generelt var i stand til at understøtte, at adoptionsformidling altid skete på et etisk og juridisk forsvarligt grundlag. Dette navnlig under hensyn til DanAdopts manglende evne til at sikre sig relevante informationer om formidlingssituationen.

- Ankestyrelsen havde yderligere modtaget oplysninger om, at der efter Ankestyrelsens besøg i februar 2013 i Etiopien blev holdt et møde på Den Danske Ambassade i Addis Ababa med fire etiopiske kvinder, der havde afgivet deres børn til bortadoption via Enat Alem og DanAdopt. Ankestyrelsen deltog (via videokonference) i mødet. De fire kvinder fortalte hver især, hvordan de havde oplevet, at lederen af Enat Alem havde afgivet løfter om forskellige former for hjælp og støtte, at han generelt havde talt meget positivt om adoption, og hvordan en bortadoption ville give såvel kvinderne som deres børn mulighed for at få en bedre tilværelse. Kvinderne henviste i øvrigt til, at de i forbindelse med de indledende overvejelser om at bortadoptere deres børn var i kontakt med repræsentanter fra Enat Alem (såkaldte "brokers"), der fremhævede adoption som en god mulighed. Styrelsen fandt det dokumenteret, at Enat Alem i kommunikationen med de etiopiske familier havde ageret uetisk.
- På baggrund af redegørelser fra DanAdopt for organisationens fremtidige organisering i Etiopien og sikring af oplysninger fra udenlandske samarbejdsparter besluttede Ankestyrelsen i juni 2013 at tillade genoptagelse af formidlingssamarbejdet med Etiopien under visse vilkår. Vilkårene vedrørte en geografisk begrænsning, løbende besøg i Etiopien og møder med relevante aktører og afrapportering kvartalsvist til Ankestyrelsen om udviklingen i relation til de respektive etiopiske samarbejdsparter.
- Ud over vilkårene for den fremtidige formidling fra Etiopien besluttede Ankestyrelsen samtidig at føre et ekstraordinært tilsyn med verserende sager fra Etiopien for at kontrollere, at adoptionerne havde fulgt de ekstra procedurer fastsat af Adoptionsnævnet i 2012.

Konkrete sager med mistanke om ulovlige forhold

Nedenfor nævnes en række konkrete sager, hvor der inden juni 2013 blev rejst mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager fra Etiopien. Beskrivelsen er ikke udtømmende men har til formål at illustrere, hvilke typer af mistanker der gennem tiden er blevet rejst i konkrete sager fra Etiopien, hvor de danske adoptionsmyndigheder har forholdt sig til oplysningerne.

Forud for de tiltag og restriktioner for adoptionsformidlingen fra Etiopien, der blev gennemført i 2012 og 2013, havde styrelsen og Adoptionsnævnet gennem en årrække modtaget oplysninger, der rejste tvivl om, hvorvidt Haagerkonventionens principper var blevet fulgt tilstrækkeligt i konkrete adoptionssager. Det bemærkes, at konventionsprincipperne i forhold til Etiopien som et ikke-konventionsland har skullet følges i praksis for at leve op til de danske krav.

Indtil 2012 håndterede de danske adoptionsmyndigheder¹ almindeligvis disse sager med det sigte at udrede de faktiske omstændigheder i Etiopien og vurdere, hvilken betydning dette kunne få for det generelle formidlingsarbejde. Den formidlende organisation blev oftest bedt om at redegøre for sagen og forholde sig til, hvordan organisationen fremover ville sikre sig, at de beskrevne forhold ikke kunne ske på ny. I visse tilfælde gik styrelsen også i dialog med de relevante myndigheder og aktører i Etiopien.

I 2012 ændrede Ankestyrelsen og nævnet sine tiltag i tilsynet med Etiopien. Oplysningerne i en række konkrete sager og det samlede vidensgrundlag om udfordringerne i det etiopiske adoptionssystem afstedkom en række krav til formidlingsarbejdet fra Etiopien. De formidlende organisationer fik et konkret ansvar for at sikre rigtigheden af oplysningerne om frigivelsesgrundlaget og børnenes helbredsmæssige forhold i de konkrete adoptionssager (se ovenfor om tiltag i tilsynet i 2012). Ansvar for at sikre dette i de enkelte sager havde indtil da alene påhvilet de etiopiske organisationer og myndigheder.

¹ Indtil 2012 var adoptionsmyndighederne Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet, og fra 2013 var adoptionsmyndighederne Ankestyrelsen og Adoptionsnævnet.

- I 2006 orienterede AC Børnehjælp Familiestyrelsen og nævnet om, at en af deres etiopiske samarbejdsparter var blevet lukket i Etiopien som følge af involvering i børnehandel og pædofili. Den ene sag, der blev gennemført via denne samarbejdspart, blev gennemgået af AC Børnehjælp, der redegjorde for frigivelsesgrundlaget over for nævnet. Da sagen syntes at have fulgt de gældende regler i Etiopien, tog nævnet herefter sagen til efterretning.
- I 2007 orienterede DanAdopt Adoptionsnævnet om, at deres daværende repræsentant i Etiopien havde været under anklage i Etiopien for at medvirke til seksuelt misbrug og trafficking af børn, bedrageri og underslæb. DanAdopt afbrød herefter samarbejdet med den pågældende person. DanAdopt redegjorde i denne forbindelse for den tidligere repræsentants rolle og ansvar i de konkrete adoptionssager, og rejste til Etiopien ad flere omgange for i videst muligt omfang at sikre, at børnene reelt var frigivet til adoption. Adoptionsnævnet udtalte ikke kritik af DanAdopts håndtering af forløbet, men lod sagen indgå i nævnets generelle tilsyn med formidlingen i form af en generel opfølgning på konkrete risikoforhold som usikkerhed om baggrundsoplysningerne om børnene i en høring af de formidlende organisationer.
- Nævnet var parallelt hermed via en klage fra en adoptivfamilie blevet bekendt med, at der kunne være grund til bekymring for frigivelsesgrundlaget som følge af de sparsomme baggrundsoplysninger og overflytning af børn fra provinserne til Addis Abeba med henblik på international adoption. I 2008 bad nævnet derfor de formidlende organisationer om at redegøre for de relevante procedurer og regler i Etiopien for frigivelsen af børnene, og hvilke tiltag organisationerne selv havde gjort for at forebygge uetisk og ulovlig adfærd i formidlingen fra Etiopien.
- I 2009 blev Familiestyrelsen og nævnet bekendt med en konkret adoptionssag, hvor der, på baggrund af adoptivbørnenes egne udsagn efter ankomsten til Danmark, blev skabt tvivl om de foreliggende baggrundsoplysninger var korrekte. Styrelsen rettede henvendelse til den centrale adoptionsmyndighed i Etiopien, der på skrift og på et møde i forbindelse med tilsynsrejsen i 2009 oplyste, at

adoptionen efter deres vurdering var sket efter de etiopiske regler, og efter etiopisk ret blev betragtet som gyldig og endelig.

- I 2011 blev nævnet og Familiestyrelsen bekendt med fire konkrete sager, der også rejste tvivl om adoptionssagens oplysningsgrundlag, og om Haagerkonventionens principper var blevet fulgt. To af de fire sager blev efterfølgende genstand for opmærksomhed i medierne og dannede blandt andet afsæt for den politiske drøftelse af adoptionsformidlingen fra Etiopien og den internationale adoptionsformidling i Danmark.

I to sager var den biologiske mor ikke afdød ved døden, som ellers beskrevet og dokumenteret i sagen. I en tredje sag blev der rejst tvivl om frigivelsen. De biologiske forældre hævdede, at være blevet lovet et vederlag for samtykket til bortadoption. I den fjerde sag blev der givet urigtige oplysninger om børnenes alder og biologisk slægt blev ikke tilstrækkeligt vejledt om konsekvenserne af et samtykke til bortadoption.